

*Powiatowa Stacja
Sanitarno – Epidemiologiczna
w Końskich*

**STAN SANITARNY
POWIATU KONECKIEGO
2014**

Końskie, luty 2015

Spis treści

Wstęp.....	1
I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego.....	2
II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej.....	9
III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	16
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.....	17
V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność leczniczą.....	27
VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy.....	33
VII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży.....	43
VIII. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku.....	53
IX. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna.....	57
Podsumowanie.....	70

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz.U. z 2011r. Nr 212, poz.1263; z późn. zm.)*. Została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo – zdrowotną, promującą zdrowie.

W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej wdrożono system jakości i ustalono jednolite procedury kontroli obiektów i urzędzeń, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia mieszkańców powiatu koneckiego.

Powiat konecki obejmujący obszar 1.140 km² zamieszkiwany jest przez 83 146 ludności (stan na dzień 30.09.2014r.).

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich obejmuje swoim działaniem 8 gmin oraz miasto Końskie i Stąporków.

W roku 2014 w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich znajdowało się około 2 200 obiektów nadzorowanych, w których przeprowadzono 1 685 kontroli i wizytacji, wydano 397 decyzji ogółem (253 merytorycznych i 144 płatniczych), 26 postanowień, 3 tytuły wykonawcze, nałożono 26 mandatów na kwotę 5 950 zł.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, z kąpielisk i basenów pobrano ogółem 378 próbek do badań, w tym 226 próbek wody i 152 próbki żywności. Przeprowadzono 925 badań dotyczących higienicznej oceny tygodniowych rozkładów lekcyjnych oraz dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymaganiami ergonomii.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

W 2014 roku działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich była skoncentrowana między innymi na:

- nadzorze nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych na podległym terenie;
- kontynuacji bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzorze w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w *ustawie z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 947 z późn. zm.)*;
- kontynuacji współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu ognisk zakażeń szpitalnych i patogenów alarmowych.

Realizacja Programu szczepień Ochronnych

Na terenie powiatu koneckiego w 2014 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegało 15 261 dzieci i młodzieży do lat 19. Pracownicy Sekcji Przeciwepidemicznej PIS w Końskich prowadzą nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Szczepienia ochronne wykonywane były w 16 punktach szczepień, w których przeprowadzono 23 kontrole. Wykonawstwo szczepień przebiega zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymane jest na dobrym poziomie. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetów zabiegowych i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania szczepionek, udokumentowane procedurami. Pielęgniarki wykonujące szczepienia posiadają kurs immunoprofilaktyki. Wykonawstwo szczepień w powiecie koneckim należy ocenić jako bardzo dobre, od lat utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnia dla Polski.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w powiecie koneckim w latach 2014 i 2013

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych” ICD-10)	Od 1.01.2013r. do 31.12.2013r.		Od 1.01.2014r. do 31.12.2014r.	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)
Salmonella A02.0	1	1,1	10	11,1
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe A04	4	4,7	2	2,3

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych” ICD-10)	Od 1.01.2013r. do 31.12.2013r.		Od 1.01.2014r. do 31.12.2014r.	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tyś. mieszkańców)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tyś. mieszkańców)
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe A05.9	0	0	1	1,1
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe niezbyt jelitowy wywołany przez rotawirusy A08	4	4,7	60	71,9
Biegunki do lat 2 A09	4	4,7	3	3,5
Płonica (szkarlatyna) A38	33	39,7	19	22,7
Choroba meningokokowa zapalenie opon mózgowych A39.0	0	0	1	1,1
Róża A46	12	14,2	10	11,1
Zapalenie mózgu inne i nie określone G04.9	0	0	0	0
Krztusiec A37	5	5,9	13	15,5
Borelioza A69.2	13	15,4	14	16,7
Szczepienia p/wścieklicznie Z20.3/Z24.2	5	5,9	12	14,3
Ospa wietrzna B01	354	416	164	196
Różyczka B06	23	27,4	2	2,3
Wzw B przewlekłe B18.1	2	2,3	2	2,3
Wzw C B 17.1, B18.2	9	10,7	3	3,5
Wzw A ostre B15	0	0	0	0
Nowo wykryte zakażenie HIV	1	1,1	2	2,3
Świnka B26	4	4,7	1	1,1
Inne wirusowe zapalenie mózgu	0	0	0	0
Bakteryjne zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych wywołane przez Streptococcus pneumoniae G04.2	3	3,5	2	2,3
Wirusowe zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych A87.1	0	0	1	1,2
Zatrucie pestycydami T60	0	0	0	0
Zatrucie grzybami T62	0	0	0	0
Bąblowica B67	0	0	0	0

Wybrane jednostki chorobowe, dla których zaobserwowano wzrost zachorowań w powiecie koneckim to: salmonelloza, wirusowe zakażenia jelitowe, krztusiec i szczepienie p/wścieklicznie.

Tendencję spadkową wykazują takie jednostki chorobowe jak: inne bakteryjne zakażenia jelitowe, płonica (szkarlatyna), ospa wietrzna, różyczka, wirusowe zapalenie wątroby typu C .

W porównaniu do analogicznego okresu roku 2013 pozostałe jednostki chorobowe utrzymują się na tym samym poziomie.

W 2014r. roku nie notowano wirusowego zapalenie wątroby typu A i wirusowego zapalenia wątroby nieokreślonego, bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych wywołanego przez Haemophilus influenzae, zapalenia mózgu innego i nieokreślonego, zatruc pestycydami, zatruc grzybami oraz bąblowicy.

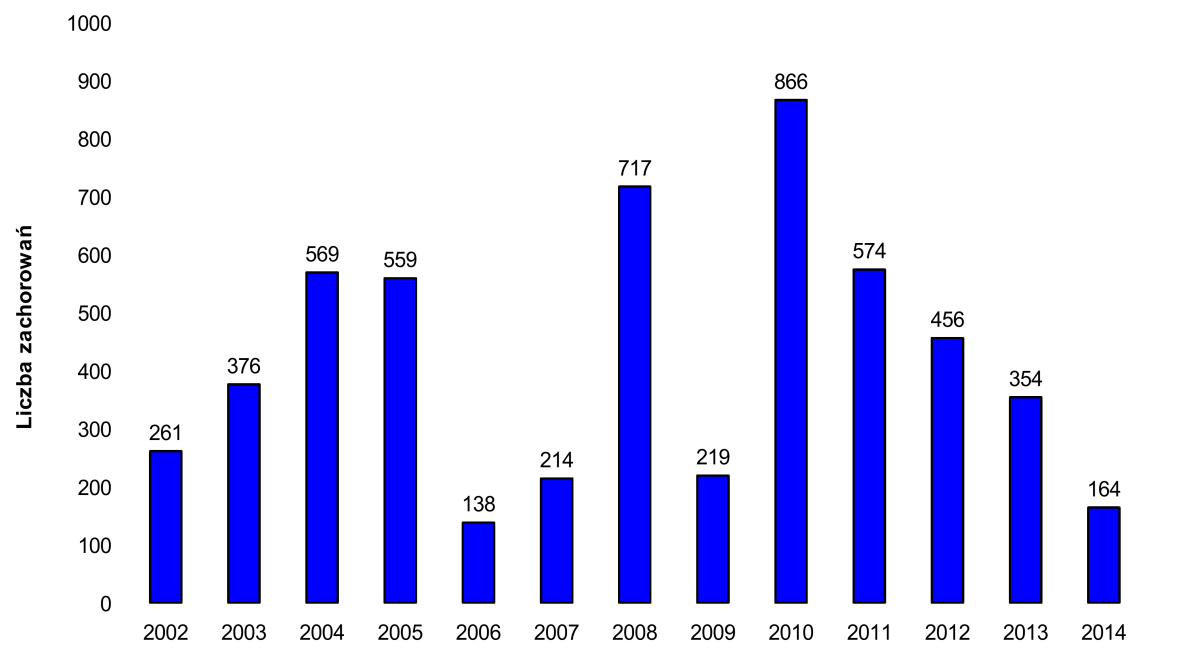
Ogniska zatrucia/zakażenia pokarmowego

Do 31 grudnia 2014 r. opracowano 93 ognisk pojedynczych chorób zakaźnych. Ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego nie zarejestrowano.

Analiza sytuacji epidemiologicznej ospy wietrznej w latach 2002 do 2014 w powiecie koneckim.

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na ospę wietrzną w powiecie koneckim w latach 2002 - 2014

Lata	Liczba zachorowań ospa wietrzna	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2002	261	306,0
2003	376	442,5
2004	569	659,8
2005	559	659,8
2006	138	162,9
2007	214	253,3
2008	717	848,7
2009	219	262,7
2010	866	1006,7
2011	574	671
2012	456	537
2013	354	416
2014	164	196

W 2014 roku zaobserwowano spadek liczby zachorowań dla ospy wietrznej, co jest zgodne z 2-3 letnią cyklicznością tej jednostki chorobowej. W związku z wprowadzeniem na rynek szczepionki przeciwko ospie wietrznej w przyszłości zachorowalność winna nadal spadać.

Analiza sytuacji epidemiologicznej wirusowych zapaleń wątroby typu B i typu C w latach 2000 do 2014 w powiecie koneckim.

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu B w powiecie koneckim w latach 2000 - 2014

Lata	Liczba zachorowań wzw B (B16, B18.0-B18.1)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2000	8	9,3
2001	9	10,5
2002	7	8,2
2003	6	7,1
2004	1	1,2
2005	4	4,7
2006	2	2,4
2007	4	4,7

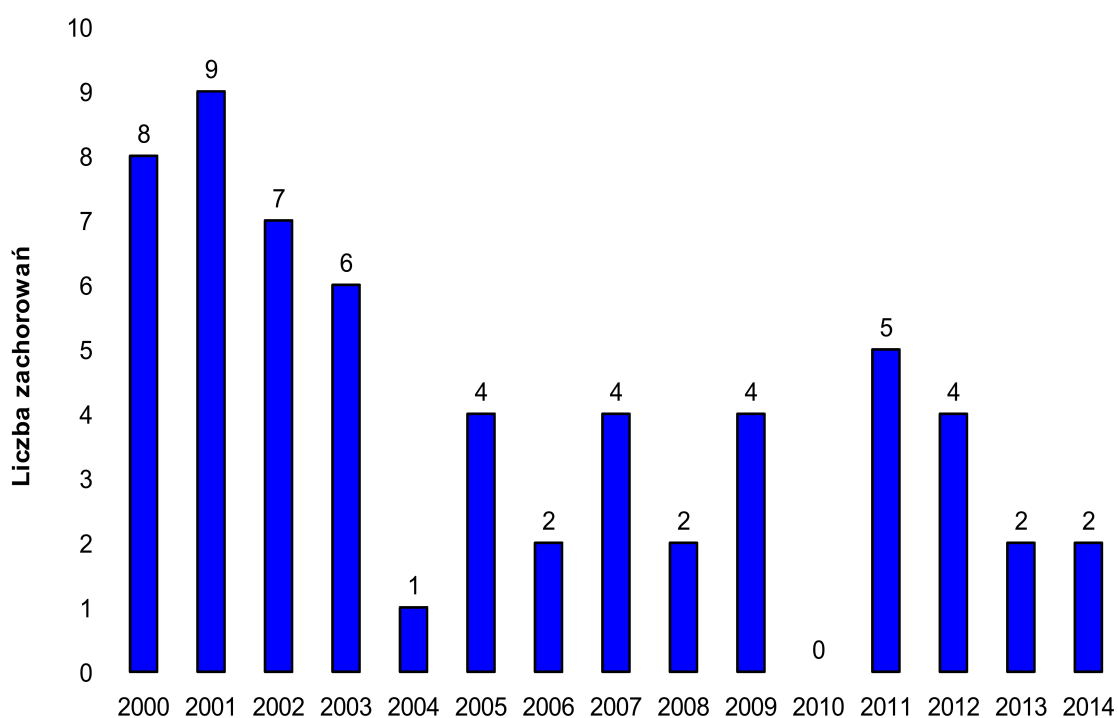
Lata	Liczba zachorowań wzw B (B16, B18.0-B18.1)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2008	2	2,4
2009	4	4,8
2010	0	0
2011	5	6,0
2012	4	4,7
2013	2	2,3
2014	2	2,3

* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10

B16 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby B

B18.0 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B z wirusem delta

B18.1 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B bez wirusa delta

Od 2000 do 2014 r. zanotowano od 8 do 2 przypadków w 2014r., wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy odpowiednio od 9,3 do 2,3. W latach 2005 – 20014 zapadalność na tą jednostkę

chorobową utrzymuje się na porównywalnym niskim poziomie, aż do całkowitego braku zgłoszeń w 2010r. W latach 2011 - 2014 zanotowano wzrost zgłoszeń przewlekłych wzwb co jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HBV.

Utrzymująca się tendencja spadkowa jest efektem intensywnych programów zapobiegania i zwalczania tej choroby realizowanych w latach poprzednich, między innymi wprowadzenia szczepień ochronnych oraz poprawie warunków sterylizacji i upowszechnienie stosowania sprzętu jednorazowego użycia w podmiotach prowadzących działalność leczniczą.

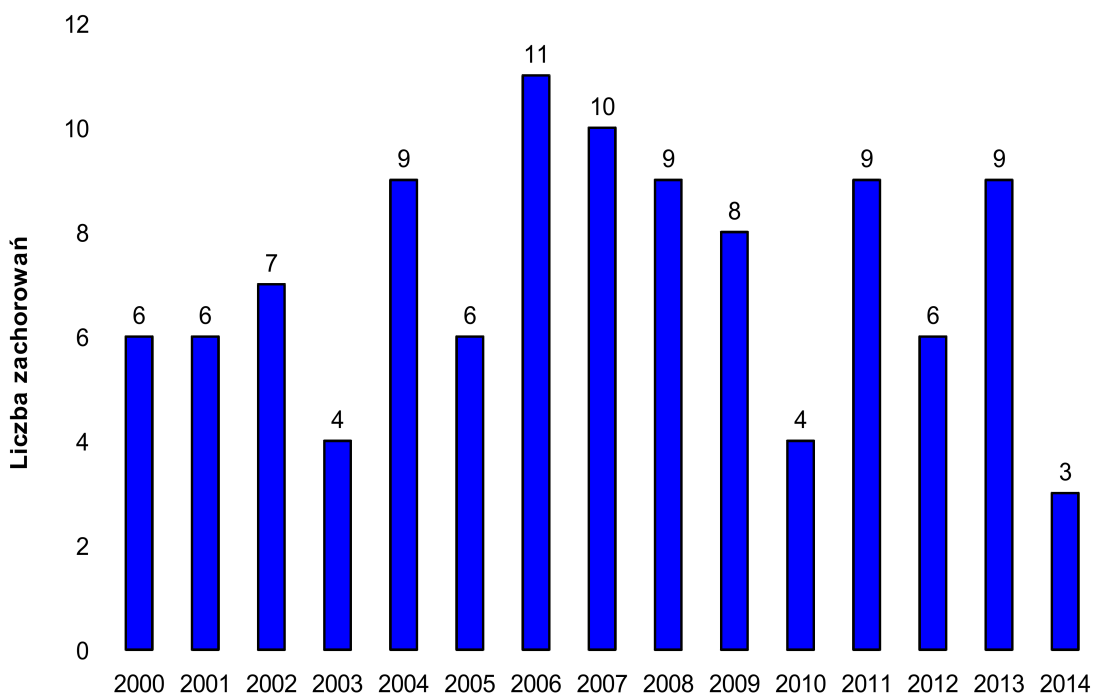
Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu C w powiecie koneckim w latach 2000 - 2014

Lata	Liczba zachorowań wzwb C (B17.1, B18.2)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2000	6	7,0
2001	6	7,0
2002	7	8,2
2003	4	4,7
2004	9	10,6
2005	6	7,1
2006	11	13,1
2007	10	11,8
2008	9	10,7
2009	8	9,6
2010	4	4,6
2011	9	10,5
2012	6	7,0
2013	9	10,7
2014	3	3,5

* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10

B17.1 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby C

B18.2 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby C

Sytuacja epidemiologiczna wirusowego zapalenia wątroby typu C przypomina tę, jaka istniała w dziedzinie wirusowego zapalenia wątroby typu B przed wprowadzeniem szczepień ochronnych. We wskazanym okresie zanotowano:

w 2000r. – 6 przypadków

2013r. – 9 przypadków

2014r. - 3 przypadki

Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy wynosił odpowiednio 7,0 w 2000r i 3,5 w 2014r. Nastąpił znaczny wzrost zachorowań na tę jednostkę chorobową. Największą liczbę zachorowań zaobserwowano w 2006 roku – 11 przypadków (wskaźnik zapadalności - 13,1).

Zwiększająca się liczba wykrywanych i zgłaszanych zachorowań jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HCV. Lepsza dostępność testów diagnostycznych sprawia, że u coraz większej liczby osób jest rozpoznawane zakażenie, co z kolei może zmniejszyć transmisję wirusa. Wprowadzenie testów typu antygen/przeciwciało skraca do minimum okres okienka serologicznego, to zaś może pomóc w rozpoznawaniu zakażenia HCV we wczesnym okresie.

II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej

1. Wprowadzenie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2011r. Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.)*.

Wymagania jakim powinna odpowiadać woda, sposób oceny jej przydatności do spożycia oraz sprawowania nadzoru nad jej jakością *określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007r. Nr 61, poz. 417 z późn. zm.)*. Zgodnie z tym rozporządzeniem woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu oraz nie ma agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia podstawowe wymagania mikrobiologiczne i chemiczne określone w jego załącznikach.

W roku 2014 podobnie jak w roku ubiegłym PPIS w Końskich gromadził dane w zakresie zintegrowanego nadzoru sanitarnego nad jakością wody oraz nad obiektami służącymi do zaopatrzenia ludności w wodę zgodnie z arkuszami tematycznymi, prowadził na bieżąco ich aktualizację, a następnie raportował dane monitoringowe w wyznaczonych terminach Świętokrzyskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w systemie informatycznym WODA – EXCEL.

2. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

W 2014r. PPIS w Końskich objął nadzorem sanitarnym 19 urządzeń wodociągowych, w tym 18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 1 inny podmiot zaopatrujący wodę. Skontrolowano 100% urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji.

Na terenie powiatu koneckiego wodociągi oraz inny podmiot zaopatrujący w wodę w 100% zasilane są w wodę z ujęć głębinowych.

Liczba stałej ludności zaopatrywanej w wodę z urządzeń wodnych w 2014r. wynosiła ok. 82,306 tys.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobiera do badań próbki wody oraz ocenia stan sanitarno - techniczny urządzeń wodnych.

Badania wykonywane były w akredytowanych laboratoriach WSSE w Kielcach i PSSE w Skarżysku – Kam.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody (kontrolnego i przeglądowego) dokonywane są pobory próbek wody do badania z urządzeń wodociągowych, z częstotliwością uzależnioną od wielkości wodociągu (tj. produkcji wody i ilości odbiorców), jak również stwierdzanych problemów z jakością wody.

W 2014r. przeprowadzono 19 kontroli sanitarnych urządzeń wodnych, 87 kontroli jakości wody do spożycia, pobrano 103 próby wody (w tym 86 prób do monitoringu kontrolnego i 17 prób do monitoringu przeglądowego).

Poza kontrolą jakości wody prowadzoną przez Państwową Inspekcję Sanitarną w 2014 roku była dokonywana kontrola wewnętrzna przez właścicieli urządzeń wodociągowych, zgodnie z opracowanymi harmonogramami poboru.

W celu określenia, czy spożywana woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich systematycznie, w oparciu o sprawozdania z badań jakości wody do spożycia, dokonywał jej oceny w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego. Oceny jakości wody (wystosowano 39 pism) na bieżąco przekazywane były administratorom wodociągów oraz wójtom i burmistrzom, z prośbą o poinformowanie mieszkańców.

Wydano ogółem 18 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję na poprawę stanu sanitarno – technicznego, 3 decyzje na poprawę jakości wody do spożycia, 1 prolongatę, 2 decyzje o wygaśnięciu, 3 decyzje – oceny jakości wody, 8 decyzji płatniczych.

Na terenie powiatu koneckiego w 2014r. prowadzone były działania naprawcze w zakresie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i innego podmiotu zaopatrującego w wodę, m. in. poddano modernizacji sieć, stacje wodociągowe i SUW, urządzenia i instalacje wodociągowe, tj.:

- **wodociąg Radoszyce** gm. Radoszyce – wykonano odwiert studni głębinowej i uzyskano pozwolenie wodnoprawne na eksploatację ujęcia wody na potrzeby wodociągu Radoszyce, w skład którego wchodzi obecnie eksploatowane studnie S-1, S-2 i S-3 oraz nowa studnia S-4, przeprowadzono naprawę uszkodzonego pokrycia dachowego nad pomieszczeniami rozdzielni głównej i chlorowni w budynku SUW, odmalowano pomieszczenia rozdzielni i chlorowni, przeprowadzono prace konserwacyjne i remontowe przy urządzeniach służących do obniżenia zawartości manganu w celu zwiększenia niezawodności i skuteczności działania (polegające na: wymianie zaworu elektromagnetycznego i modułu sterującego urządzeniem do odprowadzania nadmiaru powietrza, przeglądzie, czyszczeniu i wymianie dysz w układzie napowietrzania, modernizacji układu filtracji, remoncie sprężarki – tj. wymianie łożysk silnika elektrycznego,

wymianie łożysk na wale korbowym sprężarki, wymianie listwy zaworowej i łącznika ciśnieniowego), wymieniono dwie wyeksploatowane pompy w zestawie przepompowni w Kapałowie na agregaty o większej wydajności, przeprowadzono również inne prace konserwacyjno – remontowe mające na celu poprawę stanu technicznego eksploatowanych urządzeń wodociągowych;

- **wodociąg Stąporków** gm. Stąporków – wykonano projekt na budowę zbiorników wyrównawczych o pojemności 2x150 m³ z systemem stałego ciśnienia, zlokalizowanych na ujęcia wody w Czarnieckiej Górze oraz zakończono rozpoczęte w 2013r. prace związane z budową zbiornika wyrównawczego w Hucisku;

- **wodociąg Gosań** gm. Stąporków – wymieniono sieć wodociągową na odcinku ok. 1 km oraz wykonano 26 przyłączy wodociągowych;

- **wodociąg Odrowąż** gm. Stąporków – wykonano 400 m nowego odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Lelitków;

- **wodociąg Końskie** gm. Końskie – rozpoczęto wymianę sieci wodociągowej na odcinku ok. 1,5 km;

- **wodociąg Przyłogi** gm. Smyków – wymieniono pompy głębinowe oraz zamontowano agregat prądotwórczy;

- **wodociąg Dęba** gm. Ruda Maleniecka – wymieniono jednostkę sterującą pracą ujęcia wody w Dębie oraz pompę drugiego stopnia;

- **wodociąg Czarniecka Góra SZPITAL** gm. Stąporków – przeprowadzono czynności konserwacyjne wieży napowietrzającej w zakresie czyszczenia i dezynfekcji powierzchni desorbera, zbiornika reakcji oraz instalacji wewnętrznej wody surowej, przeprowadzono dezynfekcję chemiczną zbiornika wyrównawczego, odmalowano elewację zewnętrzną budynku SUW.

2.1. Wodociągi o produkcji <100 m³/dobę

W 2014r. na terenie powiatu koneckiego znajdowało się 6 wodociągów (wodociągi: Dęba gm. Ruda Maleniecka, Klucko gm. Radoszyce, Pardołów gm. Stąporków, Smarków gm. Stąporków, Stanowiska gm. Smyków, Wąsosz gm. Końskie) o produkcji poniżej 100 m³/dobę. W stosunku do 2013r. ich ilość nie uległa zmianie. Urządzenia te zaopatrywały ok. 3,423 tys. ludności stałej.

Wodociągi o produkcji poniżej 100 m³/dobę w 2014r. dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.*

2.2. Wodociągi o produkcji 100 - 1000 m³/dobę

W 2014r., bez zmian w stosunku do 2013r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowało się 10 wodociągów (wodociągi: Bernów gm. Gowarczów, Gowarczów gm. Gowarczów, Fałków gm. Fałków, Gosań gm. Stąporków, Mnin gm. Słupia, Odrowąż gm. Stąporków, Paruchy gm. Końskie, Przyłogi gm. Smyków, Radoszyce gm. Radoszyce, Wyszyna Fałkowska gm. Ruda Maleniecka) o produkcji od 100 do 1000 m³/dobę. Dostarczały one wodę dla 35,815 tys. ludności stałej.

W przypadku 1 wodociągu (wodociąg Fałków) stwierdzono krótkotrwałe pogorszenie się jakości wody, spowodowane podwyższonymi wartościami mętności i barwy. Ponownie wykonane badania próbek wody nie wykazały przekroczeń parametrów co zostało potwierdzone pozytywnymi wynikami badania wody.

Na koniec roku 2014 oceniono, że jakość dostarczanej wody nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z wodociągu Radoszyce, gdzie stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczenie parametrów zawartych w *załączniku nr 3 B do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz.417 z późn. zm.)*, tj. podwyższony poziom siarczanów oraz przekroczenie parametrów zawartych w załączniku nr 4 do wyżej cytowanego rozporządzenia, tj. podwyższony poziom twardości ogólnej. Prowadzone jest postępowanie administracyjne dotyczące uzdatnienia jakości fizykochemicznej wody z przedmiotowego wodociągu z uwagi na odchylenia od wymaganego składu fizykochemicznego.

2.3. Wodociągi o produkcji 1000 - 10000 m³/dobę

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich, podobnie jak w roku ubiegłym nadzorowała 2 wodociągi o produkcji od 1000 do 10000 m³/dobę, tj. wodociąg Końskie gm. Końskie, wodociąg Stąporków gm. Stąporków.

Wodociągi te zostały zakwalifikowane jako wodociągi raportowane do Komisji Europejskiej, są to urządzenia produkujące wodę w ilości powyżej 1000 m³/dobę i zaopatrujące więcej niż 5000 osób.

Przedmiotowe wodociągi zaopatrywały w wodę odpowiadającą wymaganiom ok. 43,068 tys. ludności stałej.

Stwierdzono krótkotrwałe pogorszenie się jakości wody z wodociągu Stąporków, spowodowane ponadnormatywną zawartością żelaza i podwyższoną mętnością. Działania naprawcze ze strony przedsiębiorstwa wodociągowego doprowadziły do poprawy jakości wody, co zostało potwierdzone pozytywnymi wynikami badania wody.

W związku z nieprawidłowościami sanitarno – technicznymi stwierdzonymi w trakcie kontroli sanitarnej jednego urządzenia wodociągowego – wodociąg Stąporków, wydano 1 decyzję administracyjną z terminem wykonania do dnia 31.08.2015r., w której PPIS w Końskich zarządził doprowadzenie do należytego stanu sanitarno – technicznego ścian i sufitów w następujących pomieszczeniach stacji uzdatniania wody: hala filtrów, sterownia, dyżurka, szatnia z węzłami sanitarnymi, korytarz.

2.4. Wodociągi o produkcji 10000 - 100000 m³/dobę

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów o produkcji od 10000 do 100000 m³/dobę.

2.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W 2014r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdował się 1 inny podmiot zaopatrujący w wodę, tj. wodociąg Czarniecka Góra SZPITAL gm. Stąporków, stanowiący zaopatrzenie w wodę dla Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze (2 budynki szpitala, pływalnia).

W analizowanym okresie stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody z w/w wodociągu – obecność bakterii grupy coli.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na skażenie mikrobiologiczne wody, stwierdził w tym wodociągu brak przydatności wody do spożycia i wydał 1 decyzję administracyjną, w której nakazał unieruchomienie wodociągu, podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji, poinformowanie odbiorców wody o braku przydatności wody do spożycia; zapewnienie odbiorcom wody zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia. Decyzja miała tryb natychmiastowej wykonalności. Szybka reakcja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich oraz duże zaangażowanie zarządcy wodociągu pozwoliły na szybkie zlokalizowanie powstałego zanieczyszczenia i jego wyeliminowanie za pomocą skutecznej dezynfekcji.

Wydano również 1 decyzję administracyjną, w związku ze złą jakością fizykochemiczną wody w wodociągu Czarniecka Góra Szpital – ponadnormatywna zawartość żelaza.

W ciągu roku 2014 stwierdzano także krótkotrwałe pogorszenia jakości wody spowodowane ponadnormatywną zawartością manganu, które ustępowały po podjęciu działań naprawczych.

Na koniec roku 2014 stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia z przedmiotowego wodociągu z uwagi na odchylenia od wymaganego składu fizykochemicznego.

2.6. Ujęcia powierzchniowe

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów opartych na ujęciach powierzchniowych.

2.7. Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W roku sprawozdawczym 2014 podobnie jak w ubiegłym okresie, tj. od dnia obowiązywania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417 z późn. zm.) PPIS w Końskich nie wydawał zgód na odstępstwo od wymagań dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, określonych w przedmiotowym rozporządzeniu.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

Wobec istniejących zagrożeń zdrowotnych powodowanych zasiedlaniem instalacji i urządzeń wodnych bakteriami z rodzaju *Legionella*, konieczne jest okresowe monitorowanie ciepłej wody użytkowej, w kierunku tych bakterii.

Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda użytkowa w zakresie parametru *Legionella sp.* określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późn. zm.).

Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich w 2014r. pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania próbki wody ciepłej (ogółem 16 próbek) na obecność pałeczek *Legionella sp.* w wytypowanych obiektach na terenie powiatu koneckiego (szpital, hotele, motele).

W wyniku 8 kontroli jakości wody ciepłej użytkowej na 7 obiektów, nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości bakterii *Legionella sp.*

Dla porównania w 2013r. na 7 skontrolowanych obiektów ponadnormatywną ilość pałeczek *Legionella sp.* stwierdzono w 1 obiekcie (14,3%).

W oparciu o wyniki badań wydawane były na bieżąco oceny o jakości wody ciepłej użytkowej przekazywane właścicielom obiektów (wystosowano 8 pism).

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

W 2014r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowali na obecność bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej 1 szpital będący w ewidencji.

W nadzorowanym szpitalu, w ramach nadzoru bieżącego pobrano ogółem 4 próbki wody ciepłej (po 2 próbki z dwóch odrębnych wewnętrznych instalacji ciepłej wody w starym i nowym budynku szpitala). W badanym zakresie nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych

wartości bakterii *Legionella sp.*

3.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego

W 2014r. w powiecie koneckim przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania 12 próbek wody ciepłej w celu określenia skolonizowania instalacji pałeczkami *Legionella sp.* w 6 obiektach zamieszkania zbiorowego, tj. 3 hotelach, 2 motelach i 1 pensjonacie.

W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej stwierdzono, że jakość wody spełnia wymagania sanitarne.

4. Wnioski

Zaopatrzenie ludności w wodę jest bardzo istotnym elementem zachowania właściwego stanu sanitarnego powiatu. Rozbudowywana jest systematycznie rozdzielcza sieć wodociągowa, a także prowadzona jest modernizacja już istniejącej, działania te zwiększają dostępność ludności do wody spełniającej wymagania sanitarne.

W roku 2014 skontrolowano wszystkie wodociągi. Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że stan sanitarny budynków i urządzeń uzdatniających wodę na terenie powiatu koneckiego ulega stałej poprawie.

Prowadząc na bieżąco monitoring jakości wody do spożycia, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowały stosowne działania w przypadkach naruszeń wymagań sanitarnych.

Jakość wody była najczęściej kwestionowana z uwagi na przekroczenia zawartości żelaza i manganu oraz zwiększonej mętności.

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych. Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cystern i innych zbiorników magazynujących wodę w środkach transportu, jest niezadowalające.

III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego było uzgadnianie i opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu,
- przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- przystąpienia do użytkowania przedsięwzięcia,
- uzgadnianie i opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach prowadzonych postępowań oraz uzgodnień w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przyczyniają się do eliminacji nieprawidłowości w zakresie sanitarno – higienicznym, zapewniają właściwe warunki sanitarno-zdrowotne w miejscach pobytu ludzi, a także odpowiednie warunki pracy.

Ilość załatwianych spraw i wydanych opinii przez Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w poszczególnych zakresach tematycznych w roku 2014:

1. Postanowienia dot. uzgodnienia przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – 8
2. Wydane opinie sanitarne dot. dokumentacji projektowej (projekty budowlane) – 30
3. Wydane w drodze postanowień opinie sanitarne o konieczności wykonania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu – 25
4. Wydane w drodze decyzji pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego - 14
5. Wydane decyzje dotyczące opłat za wykonanie czynności w pionie nadzoru sanitarnego - 23
6. Zaopiniowane projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – 4
7. Liczba przeprowadzonych wizji lokalnych związanych z oceną usytuowania projektowanej inwestycji, zmiany przeznaczenia terenów, obiektów itp. oraz liczba przeprowadzonych kontroli obiektów w trakcie budowy – 36
8. Uzgodnienia dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji do prognozy oddziaływania na środowisko – 0
9. Uzgodnienia wydane w innej formie – 12
10. Wydane decyzje o spełnieniu wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą - 8
11. Uzgodnienia dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisk - 6.

IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

1. Wprowadzenie

Bieżący nadzór sanitarny Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy różnorodnych obiektów, są to między innymi: kąpieliska, baseny kąpielowe, ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, hotele i inne obiekty hotelarskie, obiekty wczasowo – turystyczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, cmentarze, zakłady pogrzebowe, prosekatorium i inne obiekty, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom z nich korzystającym.

W 2014r. na 275 obiektów użyteczności publicznej ujętych w ewidencji PSSE w Końskich skontrolowano 170 obiektów, przeprowadzono w nich 207 kontroli sanitarnych, dodatkowo przeprowadzono 14 kontroli innych obiektów (nie ujętych w ewidencji: ekshumacje, samochody do przewozu zwłok i szczątków, samochody do przewozu chorych) oraz 24 kontrole jakości wody z pływalni i 1 kontrolę jakości wody z kąpieliska.

Powyższa liczba nie uwzględnia kontroli urządzeń wodnych (wodociągów) i podmiotów leczniczych.

W oparciu o wyniki badań wydawane były na bieżąco oceny jakości wody w pływalniach i kąpielisku, przekazywane właścicielom i administratorom obiektów (19 ocen dotyczyło jakości wody w pływalniach, 6 ocen dotyczyło jakości wody w kąpielisku, w tym: 5 bieżących ocen jakości wody i 1 sezonowa ocena jakości wody).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał 9 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczałków ludzkich. Ekshumacja zwłok/szczałków jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia i przeprowadza się ją we wczesnych godzinach rannych przy zachowaniu odpowiednich warunków sanitarnych. Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowali nadzór nad prawidłowym przebiegiem czynności ekshumacyjnych i warunkami sanitarnymi przewozu zwłok. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Oceniając stan sanitarny środków do przewozu zwłok/szczałków ludzkich zwrócono szczególną uwagę na przestrzeganie obowiązku mycia i dezynfekcji części pojazdu przeznaczonej do umieszczania zwłok/szczałków, częstotliwość w/w czynności, stosowane preparaty. Wszystkie skontrolowane samochody były prawidłowo oznakowane i spełniały wymogi techniczne do przewozu zwłok / szczałków ludzkich.

Na wniosek Starosty Koneckiego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

w Końskich wydał 5 opinii w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014r., 4 obiekty oceniono negatywnie ze względu na zły stan sanitarno – techniczny (1 placówkę zapewniającą całodobową opiekę, 1 obiekt inny-zakład usług prosektoryjnych, 1 zakład fryzjerski, 1 pole namiotowe), co stanowi 2,35% wszystkich skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowane są 2 ustępy publiczne znajdujące się w Końskich. W w/w obiektach przeprowadzono 7 kontroli.

Dezynfekcja pomieszczeń i urzędzeń prowadzona była na bieżąco.

Czystość i porządek otoczenia obiektów nie budziły zastrzeżeń.

Udzielono doraźne zalecenia w 1 obiekcie, dotyczyły:

- zapewnienia dozowników na mydło w płynie przy umywalkach do mycia rąk w częściach damskiej i męskiej ustępu,
- zapewnienia apteczki pierwszej pomocy zaopatrzonej w podstawowe środki,
- uzupełnienia brakujących wieszaków na papier toaletowy w kabinach ustępowych w części damskiej i męskiej oraz koszy na śmieci w części damskiej.

Zalecenia wykonano.

2.2. Obiekty Pomocy Społecznej

Nadzorowane są 3 placówki zapewniające całodobową opiekę: Ośrodek Opiekuńczy „Barbara” w Wielkiej Wsi gm. Stąporków, „Dom Zielone Wzgórze” w Starzechowicach, gm. Fałków oraz przybyły w 2014r. Dom Opieki „Pogodna Jesień” w Odrowążu gm. Stąporków. Przeprowadzono 5 kontroli przedmiotowych obiektów.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego 1 obiektu pomocy społecznej z dwoma terminami wykonania zarządzeń do dnia 31.10.2014r. oraz do dnia 27.02.2015r., zarządzono:

- Zapewnienie sanitariatów (łazienek i toalet) dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Zapewnienie magazynu bądź wydzielonego miejsca do przechowywania bielizny czystej.
- Zapewnienie magazynu bądź wydzielonego miejsca do przechowywania bielizny brudnej.

- Zapewnienie pomieszczenia do spożywania posiłków oraz przechowywania odzieży wierzchniej i ochronnej personelu.
- Zapewnienie gabinetu medycznej pomocy doraźnej wyposażonego w umywalkę.
- Zapewnienie pomieszczenia pomocniczego do prania i suszenia.
- Zapewnienie punktu poboru wody bieżącej, zimnej i ciepłej oraz wentylacji grawitacyjnej w pomieszczeniu porządkowym na parterze budynku.
- Zapewnienie prawidłowej powierzchni pokoju 3 osobowego.
- Zapewnienie urządzenia chłodniczego przeznaczonego do przechowywania leków, środków farmaceutycznych zgodnie z zaleceniami producenta.

Zarządzenia decyzji z terminem wykonania do 31.10.2014 r. wykonano, tj: zapewniono magazyn do przechowywania bielizny czystej, zapewniono wydzielone miejsce do przechowywania bielizny brudnej, zapewniono pomieszczenie do spożywania posiłków oraz przechowywania odzieży wierzchniej i ochronnej personelu, zapewniono prawidłową powierzchnię pokoju nr 1 poprzez rozgęszczenie, obecnie jest to pokój 2 osobowy, zapewniono urządzenie chłodnicze do przechowywania leków, środków farmaceutycznych zgodnie z zaleceniami producenta.

Udzielono też doraźne zalecenia, dotyczyły:

- opracowania procedur mycia i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną, w tym na wypadek wystąpienia choroby zakaźnej bądź zanieczyszczonej materiałem biologicznym,
- zapewnienia środka do szybkiej dezynfekcji powierzchni oraz do dezynfekcji rąk personelu,
- oznakowania sprzętu do sprzątania poszczególnych pomieszczeń,
- uaktualnienia dokumentacji zdrowotnej właścicielki i personelu,
- okazania do wglądu dokumentacji potwierdzającej skuteczność przewodów wentylacji grawitacyjnej,
- okazania dokumentacji potwierdzającej korzystanie z usług pralniczych pralni zewnętrznej,
- zaopatrzenia obiektu w książkę kontroli.

Zalecenia wykonano.

2.3. Obiekty hotelarskie

Hotele, motele, inne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest 5 hoteli, 3 motele, 1 pensjonat, 1 inny obiekt (ośrodek szkoleniowy), w którym świadczone są usługi hotelarskie.

Powyższe obiekty stanowią bazę całoroczną, w większości reprezentują wysoki standard świadczonych usług.

Skontrolowano 9 z 10 obiektów z uwagi na to, że 1 obiekt jest nieczynny, przeprowadzono 9 kontroli. Decyzji nie wydano.

Udzielono doraźne zalecenie w 1 obiekcie (motel), dotyczyło okazania do wglądu aktualnego wyniku badania wody do spożycia z wodociągu prywatnego, opartego o studnię kopaną, zaopatrującego obiekt w wodę, zalecenie wykonano.

Stwierdzono poprawę stanu sanitarno – technicznego 1 obiektu (hotel)

W wyniku przeprowadzonego remontu wraz z przebudową zrealizowano m. in. następujące zamierzenia: przebudowę i modernizację pokoi hotelowych wraz z zakupem nowego wyposażenia, przebudowę i modernizację korytarzy, holu, recepcji, klatki schodowej, wejścia głównego, ciągu komunikacyjnego, adaptację pomieszczeń na potrzeby sauny i siłowni w piwnicy budynku, adaptację pomieszczeń na sale restauracji i baru oraz zakup mebli i wyposażenia części gastronomicznej, przebudowę i adaptację poddasza budynku na sale konferencyjne wraz z wykonaniem zaplecza i węzłów sanitarnych, zakup mebli do sal oraz sprzętu audio – video, zakup i montaż urządzeń instalacji klimatyzacji, windy osobowej wraz z wykonaniem szybu, modernizację parkingu i otoczenia hotelu.

Obiekty wczasowo-turystyczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest: 29 ośrodków wypoczynkowych oraz 3 pola namiotowe.

Powyższe obiekty stanowią w większości bazę sezonową, znajdują się na terenach wiejskich, tj. w Sielpi i Czarnieckiej Górze (2 obiekty).

Skontrolowano 27 obiektów, przeprowadzono 30 kontroli, których zakres obejmował m. in. kontrolę zaopatrzenia w wodę do spożycia, odprowadzania ścieków bytowo – gospodarczych, gospodarkę odpadami komunalnymi, postępowania z bielizną czystą i brudną, stan sanitarno – techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia.

Nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości.

Wniesiono 1 interwencją dotyczącą złego stanu sanitarno – technicznego ośrodka wypoczynkowego, w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że interwencja jest bezzasadna.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego pola namiotowego w Sielpi z terminem wykonania do 15 czerwca 2015r., zarządzono:

- Zapewnienie umywalni z natryskami i umywalkami.
- Zapewnienie punktu mycia naczyń.

Udzielono doraźne zalecenia w 5 obiektach (2 pola namiotowe, 3 ośrodki

wypoczynkowe), dotyczyły m. in.:

- okazania do wglądu aktualnego wyniku badania wody z wodociągu na polu namiotowym,
- okazania do wglądu aktualnego wyniku badania wody z basenu ogrodowego znajdującego się na terenie ośrodka wypoczynkowego,
- okazania do wglądu dokumentacji potwierdzającej odbiór nieczystości płynnych,
- okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych,
- okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej korzystanie z usług firmy pralniczej,
- naprawienia bądź usunięcia z terenu ośrodka wypoczynkowego uszkodzonych, niebezpiecznych dla użytkowników huštawek, ławek i stołów,
- zaopatrzenia apteczki pierwszej pomocy w podstawowe środki,
- zapewnienia wieszaków na odzież w kabinach natryskowych oraz dozowników na mydło w płynie i wieszaków na ręczniki jednorazowego użytku przy umywalkach do mycia rąk w budynku sanitarnym wolnostojącym,
- okazania do wglądu aktualnej dokumentacji zdrowotnej personelu.

Zalecenia wykonano.

Stwierdzono poprawę stanu sanitarno – technicznego 5 ośrodków wypoczynkowych z uwagi na to, że przed rozpoczęciem sezonu letniego w dwóch wybudowano i oddano do użytku 5 nowych domków z pełnymi węzłami sanitarnymi, w jednym 11 domków wyposażono w pełne węzły sanitarne i podłączono je do kanalizacji, w jednym 3 pokoje wyposażono w pełne węzły sanitarne (natrysk, oczko ustępowe, umywalka), w jednym zakończono sukcesywnie prowadzone wyposażanie domków w węzły sanitarne, jednocześnie likwidując dotychczas użytkowane kontenery sanitarne.

2.4 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się 92 zakłady usługowe: 56 zakładów fryzjerskich, 10 zakładów kosmetycznych, 14 zakładów odnowy biologicznej i 12 innych zakładów, w których są świadczone więcej niż jedna z usług.

Skontrolowano 87 zakładów, przeprowadzono 101 kontroli, których zakres obejmował m. in. kontrolę stanu sanitarno - technicznego zakładów oraz wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Podczas kontroli zwracano zatem szczególną uwagę na przestrzeganie zasad dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku oraz prawidłowe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, tj. warunki czasowego przechowywania w miejscu ich powstawania, czy odbiór odpadów

świadczą uprawnione firmy, czy powyższe jest potwierdzone stosowną dokumentacją.

Wydano 3 decyzje dotyczące poprawy stanu sanitarno – technicznego (2 zakładów fryzjerskich i 1 zakładu odnowy biologicznej), zarządzono:

- Zapewnienie ochrony wejścia z zewnątrz do obiektu przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza.
- Zapewnienie przedsionka w sanitariacie.
- Zapewnienie szaf pojedynczych lub szafy dwudzielnej na odzież własną, roboczą lub ochronną.

Zarządzenia wykonano w 2 obiektach, postępowanie w dalszym ciągu prowadzone jest dla 1 obiektu (zakład fryzjerski).

Udzielono doraźne zalecenia w 7 obiektach (3 zakłady fryzjerskie, 2 zakłady odnowy biologicznej, 2 świadczące więcej niż 1 z usług), dotyczyły m. in.:

- okazania do wglądu bądź uaktualnienia dokumentacji zdrowotnej personelu,
- opracowania procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w zakładzie,
- zapewnienia umowy na sterylizację narzędzi oraz na odbiór odpadów niebezpiecznych,
- okazania do wglądu protokołu skuteczności wentylacji mechanicznej w zakładzie odnowy biologicznej,
- zapewnienia pojemnika do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych poza pomieszczeniami zakładu,
- zapewnienia dozowników na mydło w płynie oraz na środek dezynfekcyjny przy umywalkach do mycia rąk personelu w pomieszczeniach świadczenia usług, zapewnienia zasobników na ręczniki jednorazowego użytku oraz koszy na zużyte ręczniki,
- zaopatrzenia obiektu w książkę kontroli.

Zalecenia wykonano.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

nie dotyczy

2.6. Cmentarze

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest 25 cmentarzy, skontrolowano 100%, przeprowadzono 27 kontroli, nałożono 2 mandaty na kwotę 400 zł za zły stan sanitarny 2 obiektów.

Stan sanitarno – techniczny większości cmentarzy nie budził zastrzeżeń, tj. posiadają ogrodzenia

z trwałego materiału, zapewnione są punkty czerpalne wody, źródła zaopatrzenia w wodę stanowią wodociągi sieciowe bądź źródła własne (studnie kopane), zapewnione są urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, część cmentarzy posiada utwardzone dojścia i dojazdy do powierzchni grzebalnych.

Udzielono doraźne zalecenia w 3 obiektach, dotyczyły:

- usunięcia odpadów z terenu cmentarza,
- okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów pochodzących z powierzchni grzebalnej cmentarza przez uprawnioną firmę.

Zalecenia wykonano.

2.7. Domy przedpogrzebowe

nie dotyczy

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajduje się 109 innych obiektów użyteczności publicznej:

- 6 tereny rekreacyjne (plaża, place gier i zabaw),
- 8 zakładów pogrzebowych,
- 38 aptek,
- 3 sklepy zielarsko-medyczne,
- 3 domy kultury,
- 2 kina,
- 1 muzeum,
- 9 obiektów sportowych,
- 5 bibliotek,
- 4 parkingi,
- 8 urzędów miast i gmin,
- 1 park,
- 2 skwery,
- 18 stacji paliw,
- 1 prosektorium.

Skontrolowano 14 obiektów (w tym: 2 tereny rekreacyjne, 1 park miejski, 1 skwer, 4 parkingi, 1 kino letnie, 4 obiekty sportowe, 1 prosektorium,), co stanowi łącznie 12,84 % wszystkich obiektów w tej grupie, przeprowadzono łącznie 20 kontroli sanitarnych.

Na terenie powiatu nadzorowany jest 1 zakład usług prosektoryjnych.

Firma Usługi Prosektoryjne „HADES” mieści się w pomieszczeniach prosektorium

dzierżawionych od ZOZ w Końskich. Zaopatrzenie w wodę: woda bieżąca zimna z wodociągu Końskie SZPITAL, woda ciepła z kotłowni przy szpitalu, rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę stanowi wodociąg sieciowy dla miasta Końskie. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Odbiór i utylizację odpadów niebezpiecznych świadczy firma: ECO-ABC Sp. z o. o. ul. Przemysłowa 7, 97 - 400 Bełchatów.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno-technicznego prosektorium z terminem wykonania do 16.02.2015r., zarządzono:

- Doprowadzenie do należytego stanu sanitarno – technicznego podłóg w pomieszczeniach służy szatniowej i sali sekcyjnej.

Udzielono doraźne zalecenia w 2 obiektach (parking niestrzeżony w Sielpi, park miejski w Końskich), dotyczyły:

- okazania do wglądu dokumentacji potwierdzając odbiór odpadów komunalnych z terenu parkingu,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – technicznego części ławek, które tego wymagały tj. (uzupełnienia ubytków w siedziskach bądź odmalowania).

Zalecenia wykonano.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

Kąpieliska

W sezonie letnim 2014r. na terenie powiatu koneckiego funkcjonowało 1 kąpielisko w Sielpi Wielkiej na zbiorniku wodnym w Sielpi o długości linii brzegowej 50 m.

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 18 lipca 2001r. *Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2012r., poz. 145 z późn. zm.)*, wprowadzającej zmiany w sposobie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, do PPIS w Końskich wpłynął 1 projekt uchwały Rady Miejskiej w Końskich w sprawie wykazu kąpielisk na terenie gminy Końskie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich, po dokonaniu uzgodnień, zaopiniował projekt pozytywnie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich sprawował w roku 2014 nadzór nad jakością wody w czasie trwania sezonu zgodnie z *obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2011r. Nr 86 poz. 478)*.

Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych i 1 kontrolę jakości wody kąpieliska w Sielpi. Pobrano 2 próby wody z kąpieliska w Sielpi w ramach kontroli urzędowej.

Organizator kąpieliska podejmował właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w kąpielisku, poprzez:

- uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramu pobierania próbek wody z kąpieliska, który zrealizowano zgodnie z ustaleniami,
- oznakowanie kąpieliska tablicami informacyjnymi,
- systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku,
- badanie próbek wody z kąpieliska w laboratorium PIS w Skarżysku – Kamiennej i przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich na podstawie wyników badań próbek wody pobranych w ramach kontroli urzędowej (przed sezonem w ramach kontroli urzędowej pobrano do badania 2 próbki wody) i wewnętrznej (w sezonie w ramach kontroli wewnętrznej pobrano do badania 8 próbek wody) z kąpieliska w Sielpi, zgodnie z harmonogramem, przeprowadzonych w laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Skarżysku-Kamiennej, dokonał 5 bieżących ocen jakości wody i 1 sezonowej oceny jakości wody stwierdzając przydatność wody do kąpiel. Nie zanotowano wystąpienia krótkotrwałych zanieczyszczeń ani sytuacji wyjątkowych będących wydarzeniem lub splotem wydarzeń mających wpływ na jakość wody w kąpielisku. Stan sanitarny zbiornika w Sielpi i jego otoczenia nie budził zastrzeżeń.

W trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono następującą nieprawidłowość: brak wody bieżącej, ciepłej przy umywalce do mycia rąk w punkcie ratowniczym przy kąpielisku.

Decyzji na usunięcie w/w nieprawidłowości nie wydano ponieważ zobowiązany poinformował PPIS pisemnie o wcześniejszym jej usunięciu, wydano 1 decyzję administracyjną (płatniczą).

Udzielono doraźne zalecenie odnośnie zapewnienia wieszaków na papier toaletowy w sanitariacie wolnostojącym przy plaży. Zalecenie wykonano.

Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się 2 pływalnie: Pływalnia Miejska w Końskich, Pływalnia Kryta w Czarnieckiej Górze przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji. Ogółem przeprowadzono 4 kontrole stanu sanitarnego pływalni, 24 kontrole jakości wody z pływalni, pobrano 105 prób wody do badania. Jakość wody dobra.

Stan sanitarno – techniczny 1 obiektu nie budził zastrzeżeń,

Wydano 1 decyzję dotyczącą 1 pływalni, zarządono:

- Zapewnienie dla potrzeb Pływalni Miejskiej kompletnego sprzętu medycznego do resuscytacji krążeniowo-oddechowej tj: rezerwuaru tlenowego, wąsów tlenowych, reduktora tlenowego. Zarządzenie decyzji wykonano.

3. Wnioski

Na terenie powiatu koneckiego w 2014r. obserwowano poprawę warunków bytowania mieszkańców, z uwagi na działania samorządów mające na celu między innymi poprawę struktury sieci zbiorowego zaopatrzenia miejscowości w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, gospodarki odpadami komunalnymi oraz nieczystościami płynnymi jak również stanu sanitarno – porządkowego obiektów użyteczności publicznej i terenów ogólnodostępnych dla ludności.

W obiektach użyteczności publicznej (hotele, motele i inne obiekty hotelarskie oraz ośrodki wypoczynkowe) z roku na rok podnoszony jest standard i estetyka, przez co poprawiają się również warunki sanitarno - techniczne świadczonych usług.

Systematycznie wzrasta poziom i higiena wykonywanych usług w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej dzięki świadomości właścicieli i pracowników na temat przeprowadzania prawidłowej dezynfekcji i sterylizacji narzędzi.

Na terenie powiatu liczba toalet dostępnych publicznie w stosunku do liczby mieszkańców jest niewystarczająca, szczególnie przejawia się to w sezonie turystycznym. Odpowiednia liczba toalet dostępnych publicznie jest jednym z elementów, które mają wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego.

V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność leczniczą

PSSE w Końskich nadzoruje 151 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym: 38 podmiotów leczniczych – 1 szpital, 2 inne niż szpitale (hospicjum, pogotowie), 36 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz 112 praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą.

W 2014r. skontrolowano ogółem przez przedstawicieli PPIS w Końskich 119 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym 30 podmiotów leczniczych, 89 praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą.

W roku sprawozdawczym ogółem przeprowadzono 131 kontroli podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza, w tym: 113 kontrole w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego i 18 kontroli w zakresie higieny środowiska.

W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi warunki sanitarno-higieniczne pomieszczeń, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z brudną bielizną i odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Stwierdzono, że zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, sprzęt jednorazowy i środki czystości jest prawidłowe, czystość bieżąca zachowana. Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia. Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach. Na terenie powiatu koneckiego 46 podmiotów wyposażonych jest we własne autoklawy. Omawiane podmioty lecznicze przeprowadzające procesy sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego kontrolują skuteczność przebiegu tych procesów testami biologicznymi w ramach kontroli wewnętrznej ze średnią, szacunkową częstotliwością 1 raz w miesiącu. Przez użytkowników autoklawów prowadzona jest ponadto kontrola wewnętrzna wskaźnikami chemicznymi i kontrola fizyczna.

1. Szpitale

W 2014r. w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze ogółem przeprowadzono 3 kontrole, w tym: w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego 2 kontrole (1 sanitarna i 1 po linii oceny szpitala w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych) i 1 kontrola w zakresie higieny środowiska. W placówce wprowadzone są indywidualne karty rejestracji zakażenia zakładowego oraz rejestracji drobnoustroju alarmowego. W roku 2014

nie wystąpiły zakażenia zakładowe i nie rejestrowano drobnoustroju alarmowego. Zespół realizuje program zapobiegania zakażeniom zakładowym poprzez bieżący nadzór i monitoring stanu higieniczno – sanitarnego oraz standardów pracy związanych z prewencją zakażeń, prowadzenie szkoleń zewnętrznych i wewnętrznych oraz prowadzenie racjonalnej polityki antybiotykowej.

1.1. Zaopatrzenie w wodę

Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze posiada 2 źródła zaopatrzenia w wodę:

- własny wodociąg, który stanowi podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę,
- wodociąg sieciowy dla Stąporkowa, który stanowi rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę.

Na koniec okresu sprawozdawczego stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia z wodociągu Czarniecka Góra SZPITAL z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza.

Jakość wody z wodociągu Stąporków odpowiadała wymaganiom obowiązujących przepisów.

1.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

W Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze stosowany jest ujednolicony system postępowania z wszelkiego rodzaju odpadami wytwarzanymi w trakcie działalności. Postępowanie z odpadami medycznymi prawidłowe, prowadzone według opracowanej wewnętrznej procedury, zgodnej z wymogami określonymi w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30.07.2010r. w sprawie szczegółowego postępowania z odpadami medycznymi* tj. odpady medyczne zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady o kodzie 18 01 03 oraz o kodzie 18 01 04 uwzględniając sposób ich unieszkodliwiania.

Odbiór odpadów medycznych świadczy firma TPO Sp. z o. o. ul. Mińska 2, 94-029 Łódź.

Odbiór odpadów komunalnych świadczy PGK Sp. z o. o. w Końskich ul. Łazienna 8, 26-200 Końskie.

1.3. Gospodarka bielizną szpitalną

Postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodne z wymogami sanitarnymi, tj.:

bielizna czysta gromadzona jest w wydzielonym magazynie, w obiekcie znajdują się też podręczne magazyny bielizny bądź przeznaczone na ten cel szafy w korytarzach oddziałów;

bielizna brudna gromadzona jest w wydzielonym magazynie, do czasu dostarczenia do magazynu bielizna brudna gromadzona jest w pomieszczeniach porządkowych;

transport bielizny – w pomieszczeniach ŚCR odbywa się za pomocą przeznaczonych na ten cel

wózków metalowych posiadających szczelne zamknięcia, opisanych, wydzielonych do transportu bielizny czystej i brudnej.

Pranie bielizny szpitalnej świadczy pralnia zewnętrzna.

Transport bielizny do i z pralni odbywa się środkiem transportu pralni.

1.4. Prosektoria, postępowanie ze zwłokami osób zmarłych

ŚCR posiada opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania w przypadku śmierci pacjenta.

Wg procedury ciało osoby zmarłej, okryte prześcieradłem jednorazowego użytku, transportowane jest do wydzielonego pomieszczenia w oddziale, gdzie przechowywane jest przez 2 godziny od czasu zgonu wskazanego w dokumentacji medycznej.

Po upływie 2 godzin i ponownym stwierdzeniu zgonu pacjenta przez lekarza ciało przekazywane jest do prosektorium przy ZOZ w Końskich.

2. Szpitale uzdrowiskowe i sanatoria

nie dotyczy

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp.)

W 2014r. przeprowadzono ogółem 44 kontrole podmiotów leczniczych, w tym: 27 w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego i 17 kontroli w zakresie higieny środowiska.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno – porządkowy i sanitarno – techniczny placówek, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Ponadto nadzór nad stanem sanitarnym podmiotów prowadzących działalność leczniczą, prowadzony był również w aspekcie prawidłowego postępowania z odpadami medycznymi, komunalnymi, nieczystościami płynnymi oraz postępowania z bielizną czystą i brudną. Stan sanitarny większości kontrolowanych placówek nie budził zastrzeżeń.

Wydano ogółem 8 decyzji, w tym: 1 dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego (NZOZ), 2 płańnicze, 2 prolongaty i 3 opinie sanitarne.

Zarządzenia decyzji na poprawę stanu dotyczyły między innymi:

- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – technicznego ścian w poczekalni dla pacjentów oraz gabinecie lekarskim w poradni dla dzieci, w gabinecie zabiegowym w poradni dla dorosłych, w pokoju socjalnym personelu;
- doprowadzenie do należytego stanu sanitarno – technicznego podłogi w sanitariacie

dla pacjentów.

W wyniku wykonania zarządzeń decyzji zakończono postępowania administracyjne rozpoczęte w 2013r., dotyczące 3 podmiotów leczniczych (SPZOZ).

W odniesieniu do 1 obiektu (NZOZ) kontynuowane jest postępowanie administracyjne z 2013r. PPIS w Końskich na wniosek zobowiązanego zmienił prawomocną decyzję, w części dotyczącej terminu wykonania stwierdzonych uchybień sanitarnych.

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych.

Jakość wody z większości wodociągów odpowiadała wymaganiom sanitarnym, za wyjątkiem wody z wodociągu Radoszyce, zaopatrującego SPZOZ w Radoszycach (podwyższona wartość siarczanów i twardości ogólnej).

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

W nadzorowanych podmiotach wykonujących działalność leczniczą postępowanie z odpadami medycznymi prawidłowe, zgodne z wymogami określonymi w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30.07.2010r. w sprawie szczegółowego postępowania z odpadami medycznymi*, tj. odpady medyczne zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady o kodzie 18 01 03 oraz o kodzie 18 01 04 uwzględniając sposób ich unieszkodliwiania.

Postępowanie z odpadami medycznymi prowadzone jest zgodnie z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami.

Wytwórcy składali zbiorcze zestawienia o rodzaju i ilościach odpadów za ostatnie dwa lata do Urzędu Marszałkowskiego.

Odpady niebezpieczne pochodzenia medycznego wytwarzane w trakcie działalności podmiotów leczniczych są utylizowane w spalarniach odpadów medycznych: w Bełchatowie - Zakład Termicznej Utylizacji Odpadów „ECO – ABC” Sp. z o. o. 97 – 400 Bełchatów, ul. Przemysłowa 7; F.U.H. „EKO-TOP” z siedzibą w Rzeszowie, Stacja Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów Medycznych w Łodzi ul. Mińska 2 i Sandomierzu, dotyczy to wszystkich nadzorowanych placówek na terenie powiatu.

Odbiór i transport odpadów jest świadczony przez specjalistyczne firmy.

Odbiorcy odpadów medycznych posiadają zezwolenia na transport w/w.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą obsługiwane są w zakresie odbioru odpadów niebezpiecznych pochodzenia medycznego przez następujące firmy:

- Zakład Termicznej Utylizacji Odpadów „ECO – ABC” Sp. z o. o. 97 – 400 Bełchatów, ul. Przemysłowa 7,

- „TPO” Sp. z o. o. z siedzibą w Łodzi, ul. Mińska 2, 94-029 Łódź,
- PHU GASKAR 25-616 Kielce, ul. Przejazd 18.

Na terenie powiatu koneckiego nie stosuje się innych, niż przekazanie w celu przekształcenia termicznego (spalania) metod unieszkodliwiania odpadów medycznych.

Postępowanie z odpadami komunalnymi w nadzorowanych podmiotach nie budzi zastrzeżeń, tj. obiekty wyposażone są w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów w i poza pomieszczeniami. Urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów poza pomieszczeniami: kontenery metalowe z przykryciami, bądź pojemniki metalowe z przykryciami umieszczone w boksach murowanych, zadaszonych, o utwardzonym podłożu.

Urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów w pomieszczeniach zakładów opieki zdrowotnej: kosze plastikowe bądź metalowe, pedałowe, bądź z uchylnymi przykryciami, wyłożone workami foliowymi.

Stan sanitarno – techniczny w/w nie budził zastrzeżeń, nieczystości wywożone były na bieżąco.

Odbiór odpadów komunalnych świadczą uprawnione firmy.

3.3. Gospodarka bielizną

Wszystkie podmioty korzystają z usług pralniczych pralni zewnętrznych.

Większość użytkowanej bielizny stanowi bielizna jednorazowego użytku.

Postępowanie z bielizną (czystą i brudną) w nadzorowanych podmiotach leczniczych zgodne z wymogami sanitarnymi, tj. gromadzenie bielizny czystej i brudnej – gromadzona jest w wydzielonych miejscach bądź przeznaczonych na ten cel magazynach.

Transport bielizny – bielizna do i z pralni dostarczana jest w workach jednorazowego użytku bądź płóciennych, podlegających praniu, transportem własnym bądź transportem pralni.

4. Praktyki zawodowe

W 2014r. przeprowadzono ogółem 84 kontrole praktyk zawodowych w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego

W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi warunki sanitarno-higieniczne, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z brudną bielizną i odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Stwierdzono, że zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, sprzęt jednorazowy i środki czystości jest prawidłowe, czystość bieżąca zachowana.

Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia.

Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach.

4.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych.

4.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania było właściwe i zgodne z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami.

Odpady komunalne usuwane są do kontenerów lub pojemników.

4.3. Gospodarka bielizną

Postępowanie z brudną bielizną było właściwe i zgodne z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami.

5. Wnioski

Następuje poprawa stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą w związku z prowadzoną modernizacją przez przedmiotowe obiekty.

W podmiotach leczniczych realizowane były na bieżąco doraźne zalecenia pokontrolne oraz zarządzenia nałożone decyzjami administracyjnymi przez PPIS w Końskich.

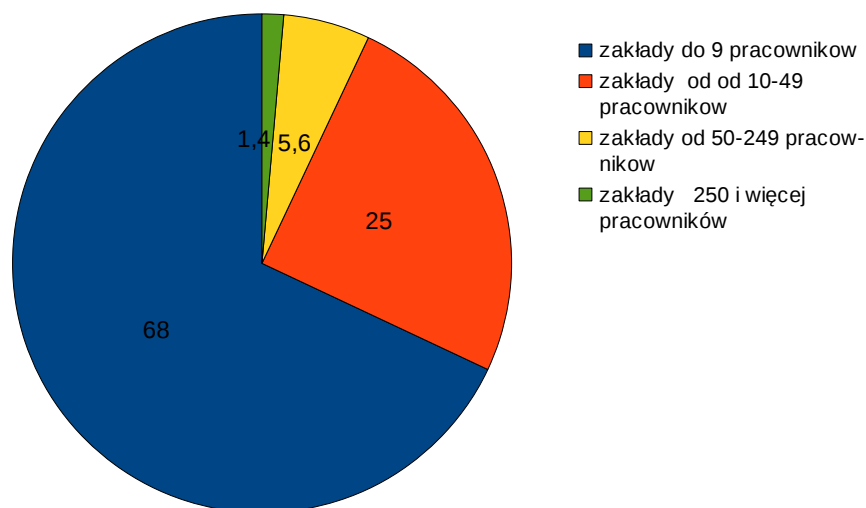
VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy zajmuje się ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych, poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy.

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało się 519 zakładów pracy, zatrudniających 8479 pracowników. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające do 50 pracowników – 483 firm, co stanowi 93% wszystkich nadzorowanych zakładów.

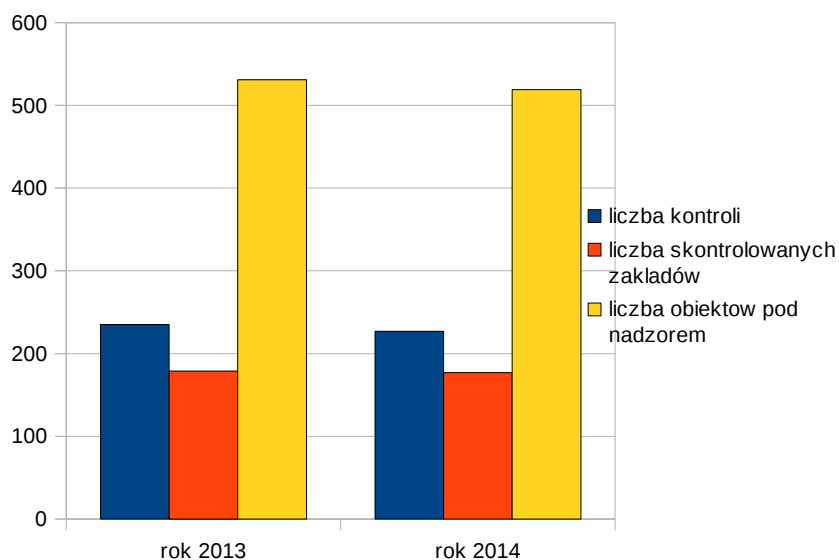
Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy	Procentowy udział w ogólnej ilości zakładów
do 9	353	68
10-49	130	25
50 - 249	29	5,6
≥250	7	1,4
Ogółem	519	100

Procentowy udział w ogólnej ilości zakładów

1. Zakres kontroli warunków pracy

Przeprowadzono 227 kontroli w 177 zakładach zatrudniających 5330 pracowników (w 2013 r. 235 kontroli w 179 zakładach zatrudniających 4 134 osoby).

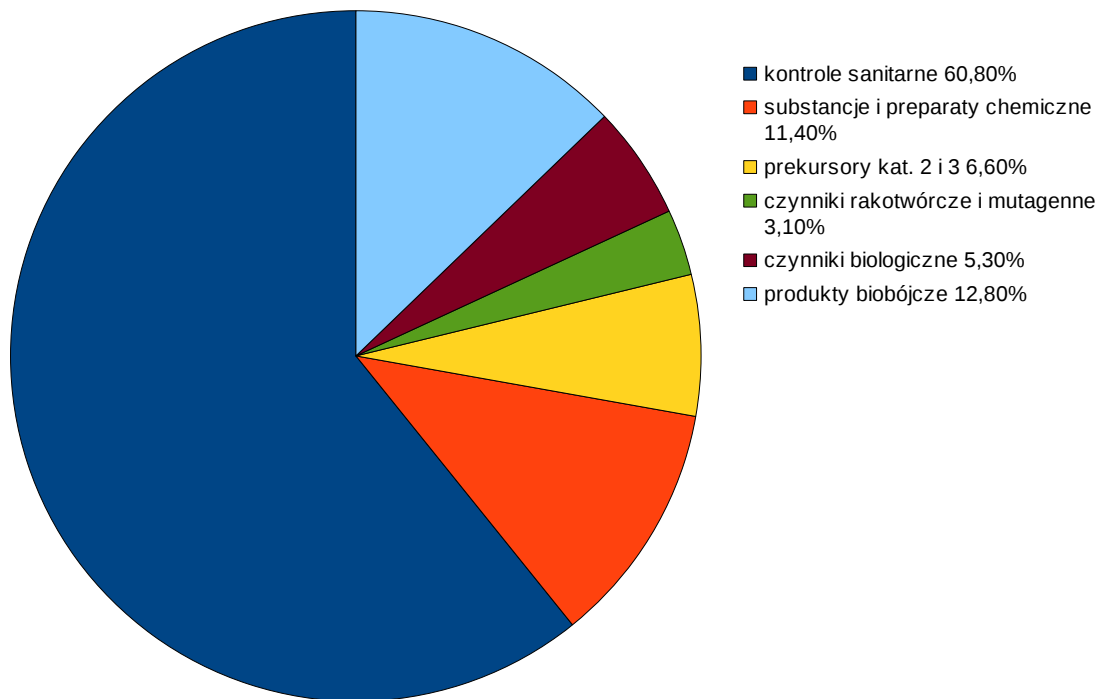

Przeprowadzone kontrole dotyczyły między innymi następujących tematów:

Liczba kontroli z podziałem na zagadnienia:

Temat	Liczba kontroli	Odsetek wszystkich przeprowadzonych kontroli
Nadzór nad warunkami pracy (kontrole sanitarne)	138	60,80%
Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi	26	11,40%
Nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3	15	6,60%
Czynniki rakotwórcze i mutagenne	7	3,10%
Czynniki biologiczne	12	5,30%
Produkty biobójcze	29	12,80%
Ogółem	227	100,00%

Procentowy wskaźnik przeprowadzonych kontroli

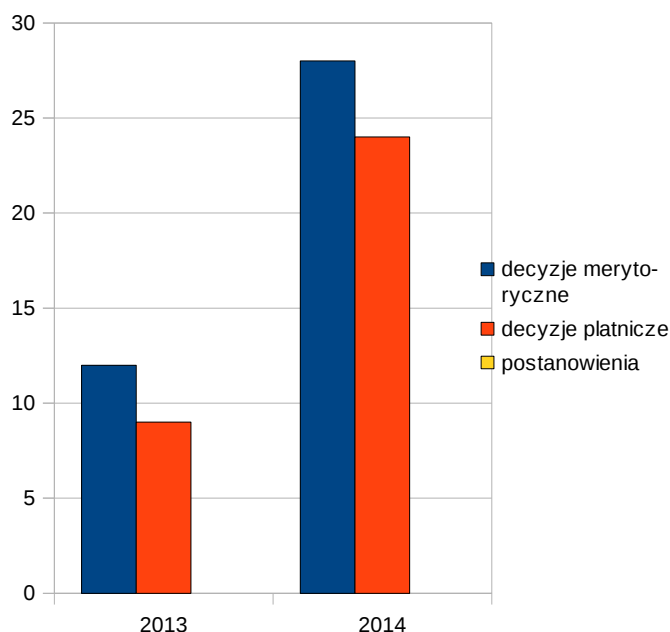
Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego.

Pod uwagę bierze się następujące kryteria:

- Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
- Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
- Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
- Stosowanie prekursorów kategorii 2 i 3.
- Występowanie czynników rakotwórczych i mutagennych.
- Stosowanie produktów biobójczych.
- Występowanie czynników biologicznych.
- Zapadalność na choroby zawodowe.

2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 28 decyzji merytorycznych (68 nakazów), 24 decyzje płaćnicze (w 2013 r. odpowiednio 12 decyzji merytorycznych, 9 płaćniczych).

Nie wydano postanowień.

Nie wydano grzywien w drodze mandatów karnych.

Nie wydano decyzji unieruchamiających zakłady, wydziały, stanowiska pracy.

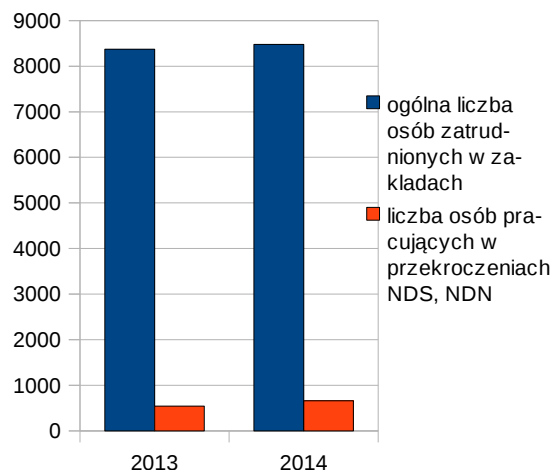
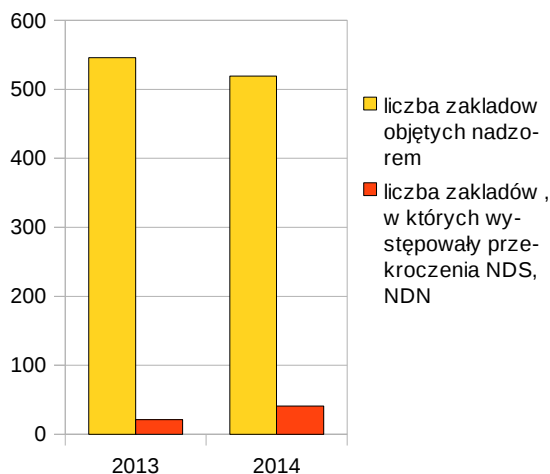
Wydane decyzje zawierały zarządzenia dotyczące:

- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy - 46,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy – 11,
- oceny ryzyka zawodowego – 4,
- aktualizacji rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia – 1,
- kart badań i pomiarów - 1,
- poprawy stanu sanitarno-higienicznego – 4,
- programu działań organizacyjno-technicznych - 1,

3. Nadzór nad warunkami pracy – charakterystyka działań naprawczych

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN

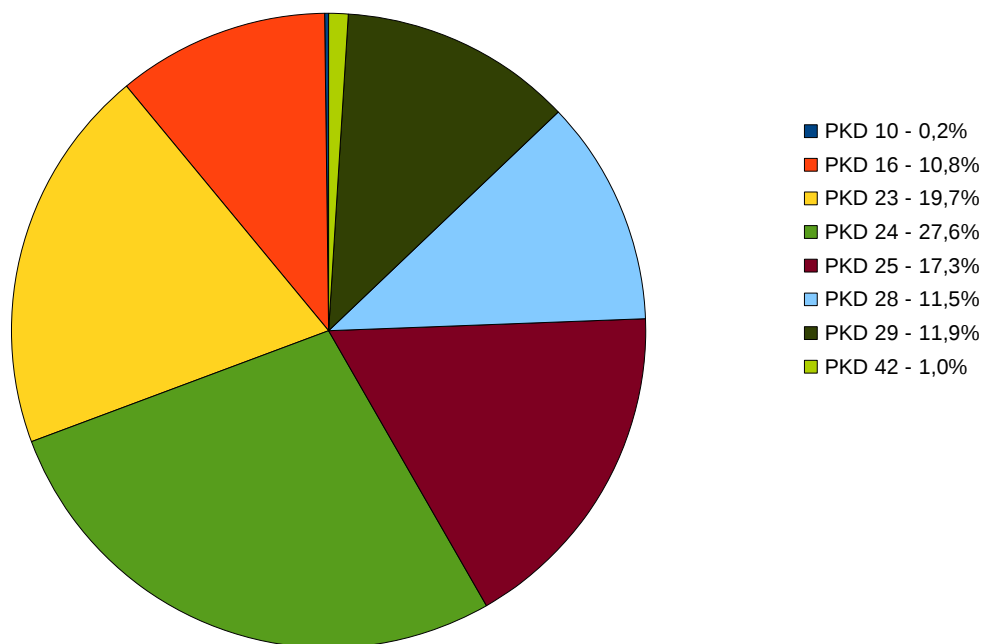
Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto 519 zakładów, zatrudniających 8479 pracowników, 664 osoby (7,9 %) pracowały w przekroczeniach NDS i NDN czynników szkodliwych w 41 zakładach. (W 2013r. odpowiednio: 531 zakładów zatrudniających 8372 pracowników, 546 osób (6,5 %) pracowało w przekroczeniach NDS i NDN w 21 zakładach).

Wykaz zakładów pracy i osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN

Dział PKD	Rodzaj działalności (nazwa działu PKD)	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN	Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN
10	Produkcja artykułów spożywczych	1	1	0,2
16	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	2	67	10,8
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	11	123	19,7
24	Odlewnictwo żeliwa	12	172	27,6
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych	8	108	17,3
28	Produkcja maszyn i urządzeń	3	72	11,5
29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli	3	74	11,9
42	Roboty związane z budową obiektów inż. lądowej i wodnej	1	6	1,0
Razem		41	623	100

Procentowy wskaźnik osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN

W ramach nadzoru nad warunkami pracy wydano 68 nakazów, w tym: 46 nakazów dotyczących badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, 11 nakazów dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych, 4 nakazy dotyczące ryzyka zawodowego, 4 nakazy dotyczące poprawy stanu sanitarnego, 1 nakaz dotyczący rejestrów badań i pomiarów, 1 nakaz dotyczący kart badań i pomiarów, 1 nakaz dotyczący programu działań organizacyjno-technicznych.

Stwierdzono, że pracodawcy w miarę możliwości technicznych poprawili warunki pracy, poprzez zakup nowych maszyn i urządzeń, montaż urządzeń odpylających oraz systematyczne przeglądy, konserwacje i naprawy maszyn.

W przypadkach, gdzie zmniejszenie do granic NDN działania czynników szkodliwych było niemożliwe ze względów technologicznych, wprowadzono rozwiązania organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia (stosowanie indywidualnych ochron, rotacja pracowników, izolowanie stanowisk pracy).

3.2. Substancje i preparaty chemiczne oraz prekursory

Przeprowadzono 26 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi:

- 13 kontroli w zakładach stosujących substancje i mieszaniny chemiczne (dalszy użytkownik wg REACH),
- 9 kontroli dotyczących wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych (dystrybutor wg REACH),
- 1 kontrolę producenta substancji chemicznej,
- 3 kontrole dalszych użytkowników – formulatorów.

W ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 15 kontroli w tym:

- 7 kontroli dotyczących wprowadzania do obrotu,
- 8 kontroli w podmiotach stosujących prekursory.

3.3. Produkty biobójcze

Przeprowadzono 49 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi:

- 21 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- 8 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

3.4. Czynniki biologiczne

Przeprowadzono ogółem 12 kontroli w 12 zakładach w ramach nadzoru nad warunkami pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na czynniki biologiczne w zakładach pracy (nadleśnictwa, zakłady opieki zdrowotnej, zakłady gospodarki komunalnej). Nie wydano decyzji.

3.5. Czynniki rakotwórcze i mutagenne

Przeprowadzono 7 kontroli w 7 zakładach w zakresie występowania czynników rakotwórczych i mutagennych. Nie wydano decyzji.

Sekcja prowadzi **elektroniczną bazę danych informacji o czynnikach rakotwórczych** występujących w środowisku pracy i przesyła do centralnego rejestru czynników rakotwórczych w Łodzi.

Dane za 2013 r. przekazano dnia 13. 06. 2014 r.

3.6. Choroby zawodowe

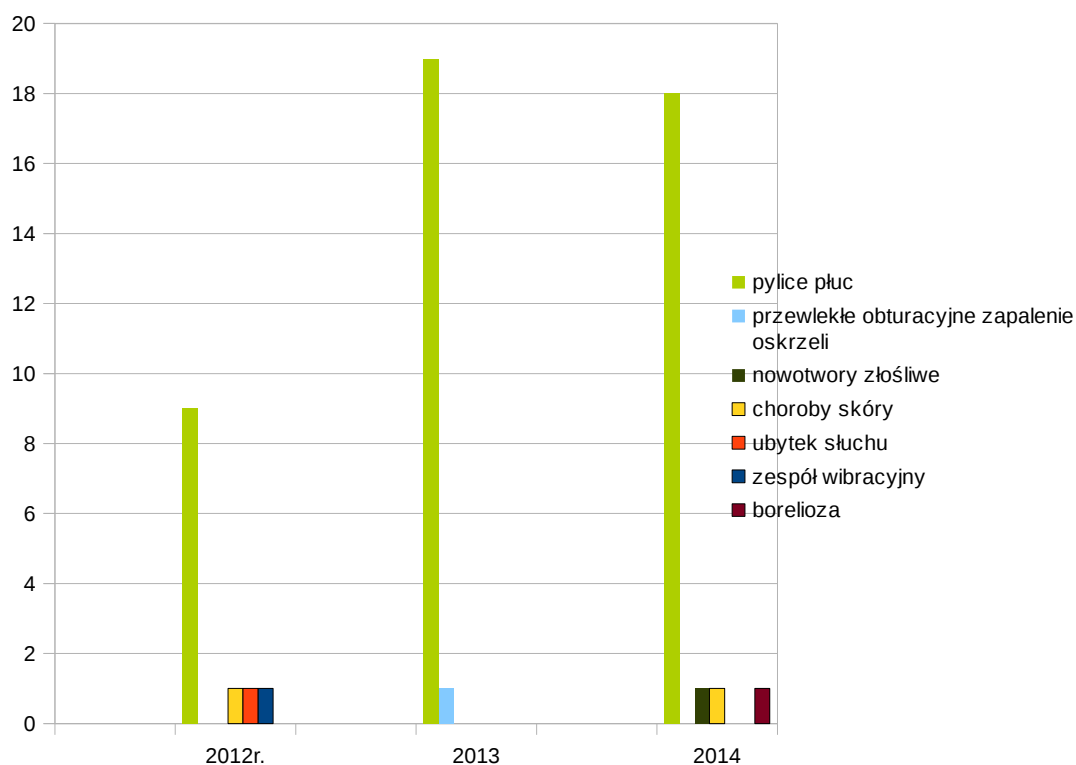
Wpłynęło 39 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych, w wyniku których sporządzono 120 kart oceny narażenia zawodowego, wydano 21 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej

oraz 8 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2013r. odpowiednio wpłynęło 40 zgłoszeń, sporządzono 141 kart oceny narażenia zawodowego, wydano 20 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 12 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

Najczęściej stwierdzane choroby zawodowe to:

Lp.	Nazwa	Pozycja	Liczba przypadków			%		
			2012	2013	2014	2012	2013	2014
1	Pylice płuc	3	9	19	18	75	95	85,7
2	Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli	5	-	1	-	-	5	-
	Nowotwory złośliwe	17	-	-	1	-	-	4,8
2	Choroby skóry	18	1	-	1	8,33	-	4,8
3	Obustronny odbiorczy ubytek słuchu	21	1	-	-	8,33	-	-
4	Zespół wibracyjny	22	1	-	-	8,33	-	-
5	Borelioza	26	-	-	1	-	-	4,8
Razem			12	20	21	100	100	100

Liczba przypadków stwierdzonych chorób

4. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty w środowisku pracy

Podczas kontroli sanitarnych w zakładach pracy:

- informowano o skutkach narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy oraz o istniejących wymaganiach dotyczących bezpiecznych warunków pracy
- informowano producentów i użytkowników substancji i mieszanin chemicznych o aktualnych przepisach i wymaganiach nałożonych przez rozporządzenia REACH i CLP
- zbierano informacje na temat przestrzegania zakazu palenia
- prowadzono działania na rzecz bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy - pozostawiano materiały oświatowe - „Partnerstwo dla prewencji”.

Współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach w zakresie chorób zawodowych oraz narażenia pracowników na pyły o działaniu zwłókniającym.

Podsumowanie

W 2014 r. nadzorem bieżącym objęto 519 zakładów zatrudniających 8479 pracowników.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- stan sanitarny i techniczny zakładów ulega poprawie,

- pracodawcy realizują zalecenia pokontrolne Inspekcji Sanitarnej,
- pracodawcy w ramach możliwości technicznych realizują wymagania dotyczące poprawy warunków pracy w zakładach.

Prowadzono nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym.

Prowadzono nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze.

Prowadzono działania kontrolne związane z nadzorem nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.

Prowadzono działania kontrolne wynikające z ustaleń FORUM wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów.

Prowadzono nadzór nad produktami biobójczymi.

Stwierdzono, że pracodawcy w miarę możliwości finansowych i technicznych poprawiali warunki pracy poprzez zakup nowych urządzeń i maszyn. W przypadkach, gdzie zmniejszenie do granic NDN działania czynników szkodliwych było niemożliwe ze względów technologicznych, wprowadzano rozwiązania organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia (stosowanie indywidualnych ochron, rotacja pracowników, izolowanie stanowisk).

VII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W latach 2013/2014 skontrolowano 100/105 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 46/31 placówek wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono w nich 218/193 kontrole. Wydano 6/1 decyzję administracyjno - egzekucyjną na poprawę stanu sanitarno – technicznego, 3/3 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń, 9/2 decyzje płatnicze, 1/0 decyzje o umorzeniu postępowania. Decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego dotyczyły: dróg, dojścia i ogrodzenia, placów rekreacyjnych, stanu sanitarno-higienicznego toalet w tym sprawności technicznej armatury oraz wyposażenia w środki higieniczne.

W latach 2013/2014 zakończono 8/2 postępowania w tym wszczęte w br. 5/0 oraz 3/2 z lat ubiegłych. Toczą się 3/2 postępowania wszczęte przed 2013/2014 rokiem, dotyczą one: elewacji, wentylacji grawitacyjnej, sal zajęć dla dzieci, stanu sanitarno- higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury, zabezpieczenia przed spadkiem temperatury.

Wystawiono 1/0 upomnienie.

Wystawiono 0/0 tytuł wykonawczy.

Nałożono 1 mandat na sumę 200 zł/0.

Wydano 12 opinii, w tym: 2 opinie na istniejące inne formy wychowania przedszkolnego w związku ze zmianą lokalizacji; 2 opinie na istniejące placówki w związku ze zmianą organu prowadzącego; 3 opinie do szkół ponadgimnazjalnych na utworzenie dodatkowych kierunków nauczania; 5 opinii do nowo utworzonych świetlic środowiskowych.

Sporządzono 8 adnotacji na okoliczność braku możliwości przeprowadzenia kontroli w obiekcie.

W celu oceny warunków pracy ucznia wykonano ogółem 1202/925 badań; były to oceny tygodniowych rozkładów lekcji oraz oceny dostosowania stanowisk pracy do warunków antropometrycznych ucznia.

Stale placówki oświatowo - wychowawcze w latach 2013/2014

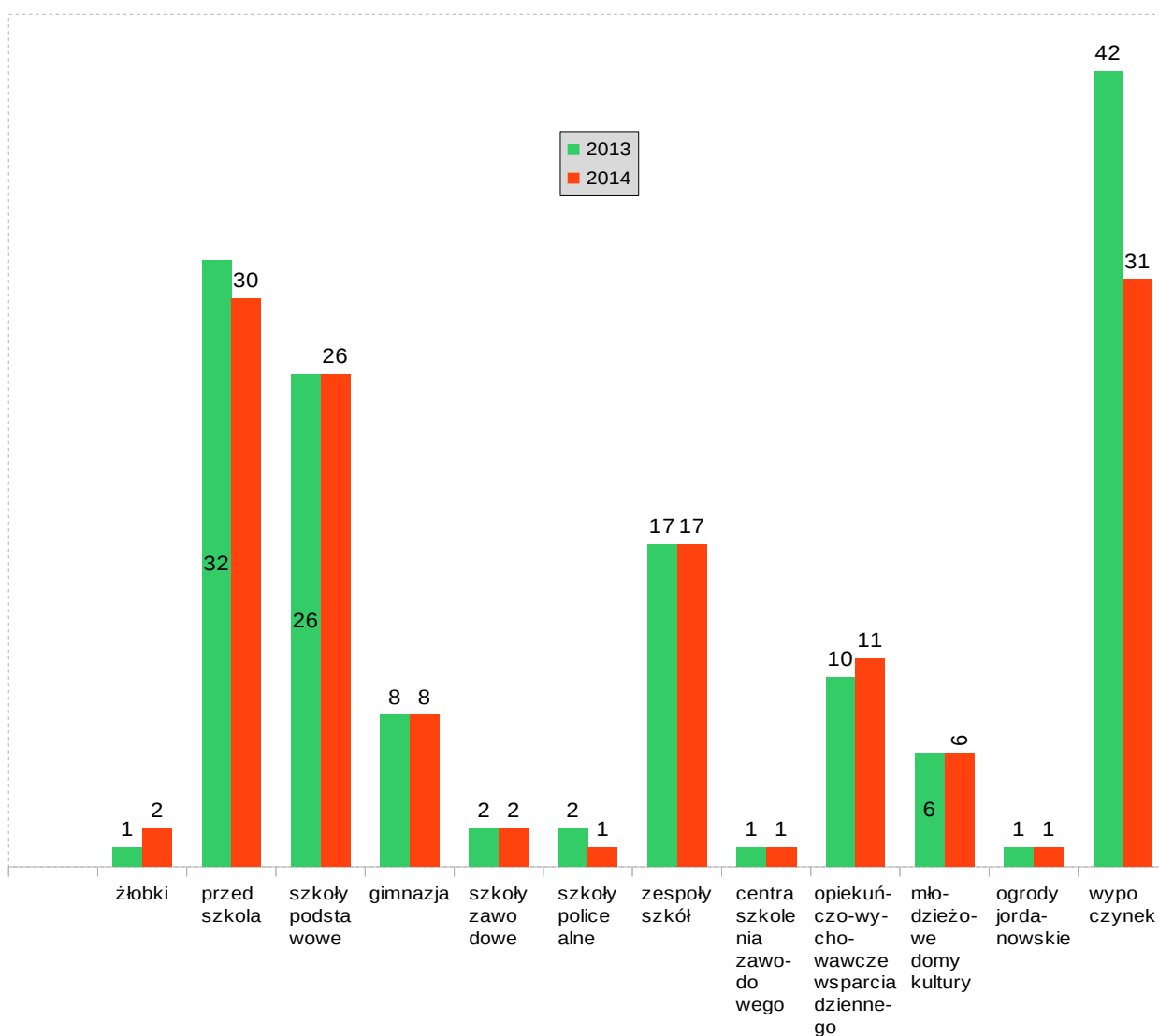
Łącznie pod nadzorem było 105/108 tj:

- żłobek – 1/3;
- przedszkola – 32/31, w tym (9 - samorządowych, 4 – prywatne, 18 - inne formy wychowania przedszkolnego);
- szkoły podstawowe – 26/26;
- gimnazja - 8/8;

- licea ogólnokształcące – 0/0;
- ponadgimnazjalne szkoły zawodowe – 2/2;
- szkoły policealne – 2/2;
- zespoły szkół – 17/17;
- warsztaty i centra zawodowe (OHP) -1/1
- placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego -10/11;
- placówki z pobytem dziennym i całodobowym – 0/0;
- młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży- 6/6;
- ogród jordanowski – 1/1;

Skontrolowano 100/(95,24%)/105(97,22%) - będących w ewidencji placówek nauczania i wychowania oraz 42 (109,52%)/31(100%) zgłoszonych placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki wypoczynku skontrolowane w 2013/2014

Kontrole w latach 2013/2014 placówek wykazały, że:

- 0/0 mieściło się w budynkach nieprzystosowanych;
- 1/3 mieściło się w budynkach w złym stanie higieniczno-sanitarnym oraz technicznym oraz czystości i porządku;
- 4/2 w złym stanie higieniczno-sanitarnym;
- 6/3 w złym stanie technicznym;
- 0/0 nie podłączone do kanalizacji sanitarnych;
- 0/0 nie podłączone do instalacji wodociągowej;
- 1/1 z ponadnormatywną liczbą uczniów przypadającą na urządzenie sanitarne;
- 0/0 posiadały ustępy zewnętrzne.

1. Dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów w 2013/2014

Oceniono dostosowanie stanowisk pracy do wzrostu ucznia w 6/6 placówkach, w 36/30 oddziałach, 818/499 - stanowisk pracy ucznia, nieprawidłowości 10/20 - stanowisk, w 2/1 gimnazjach w 8/4 oddziałach.

2. Tygodniowy rozkład lekcji w 2013/2014

Oceniono 384/426 tygodniowych rozkładów lekcji w 53/52 placówkach. Nie stwierdzono niezgodności planu lekcji z zasadami higieny.

3. Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć z wf w 2013/2014

Szkoły Podstawowe

Na 26/26 skontrolowanych, 22/25 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 5/6 szkolny zespół sportowy z czynnymi natryskami używanymi tylko po zajęciach dodatkowych 2/0, nie używanymi -3/0;
- 15/14 salę zastępczą z boiskiem;
- 2/5 tylko boisko sportowe;
- 0/0 tylko salę zastępczą;
- 4/6 nie posiadało żadnego pomieszczenia do wf;
- 14/9 korzystało z basenu;
- 0/0 korzystało z sali gimnastycznej poza placówką;
- 4/2 korzystało z hali sportowej;
- 3/3 korzystało z siłowni;
- 3/0 korzystało z boiska na stadionie sportowym;
- 14/11 zajęcia odbywały się na korytarzach.

Gimnazja

Na 8/8 skontrolowanych gimnazjów posiadało 8/7 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 4/4 szkolny zespół sportowy z czynnymi natryskami używanymi tylko po zajęciach dodatkowych;
- 1/2 salę zastępczą z boiskiem;
- 1/0 tylko salę zastępczą;
- 0/1 tylko boisko sportowe;
- 5/5 korzystało z basenu;
- 2/2 korzystało z sali gimnastycznej poza placówką;
- 3/3 korzystało z siłowni;
- 1/1 korzystało z hali sportowej;
- 3/3 korzystało z boiska na stadionie sportowym;
- 0/2 zajęcia odbywały się na korytarzach.

Licea ogólnokształcące

Kontroli nie przeprowadzano.

Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe

Na 2/2 skontrolowanych szkół posiadało:

- 2/2 salę zastępczą;
- 2/2 korzystało z basenu;
- 2/2 korzystało z boiska na stadionie sportowym;
- 2/2 zajęcia odbywały się na korytarzach.

Szkoły policealne

Na 2/1 skontrolowanych szkół posiadało:

- 1/1 tylko salę zastępczą;
- 1/0 salę zastępczą z boiskiem;
- 0/0 korzystało z hali sportowej;
- 1/0 korzystało z boiska na stadionie sportowym.

Zespoły szkół

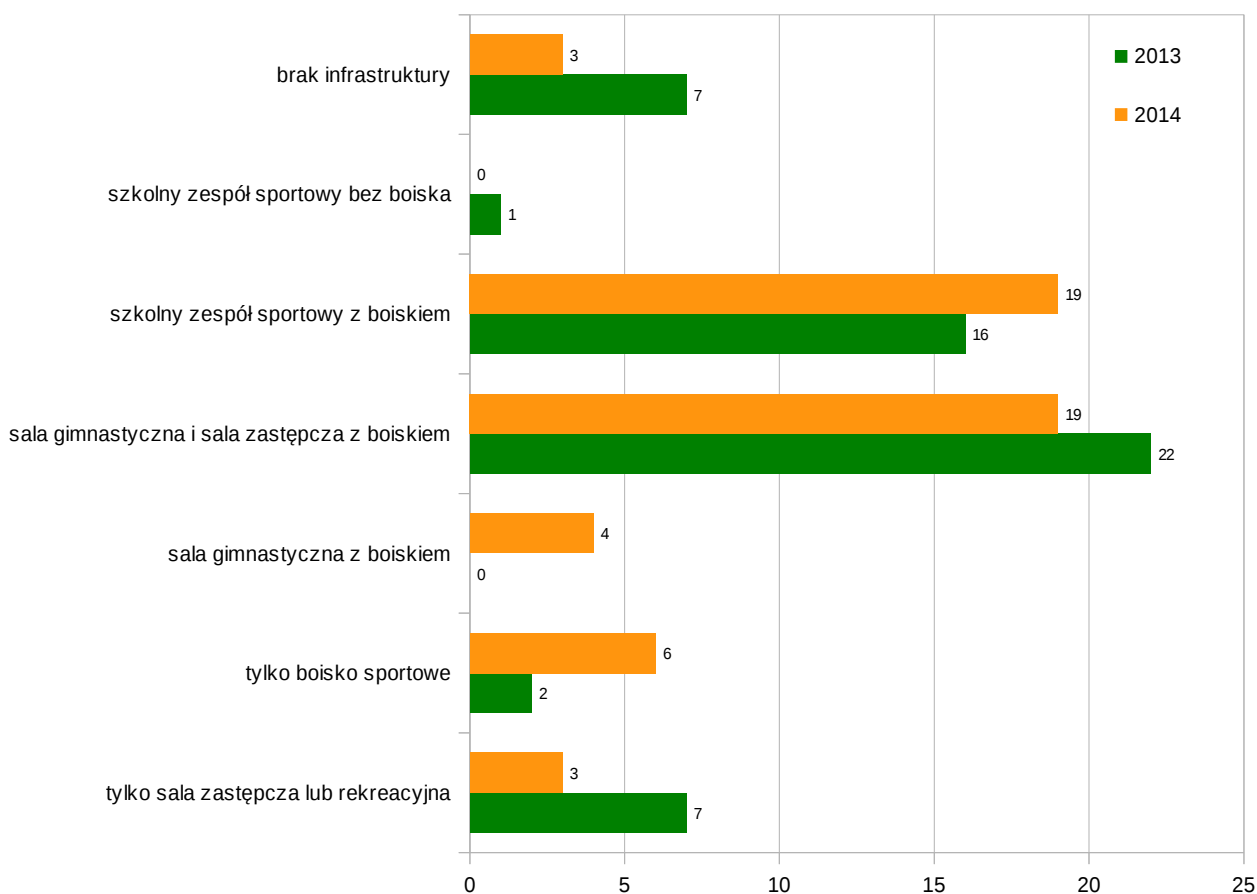
Na 17/17 skontrolowanych zespołów posiadało 17/16 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 8/9 szkolny zespół sportowy z czynnymi natryskami używanymi tylko po zajęciach dodatkowych sportowych;
- 5/5 salę zastępczą z boiskiem;

- 3/0 salę zastępczą bez boiska;
- 0/0 tylko boisko sportowe;
- 0/2 salę gimnastyczną z boiskiem;
- 3/0 tylko salę zastępczą;
- 6/8 korzystało z basenu;
- 2/5 korzystało z siłowni;
- 0/0 korzystało z hali sportowej;
- 2/3 korzystało z boiska na stadionie sportowym;
- 0/2 zajęcia odbywały się na korytarzach.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wf w szkołach

4. Opieka medyczna 2013/2014

Przedszkola

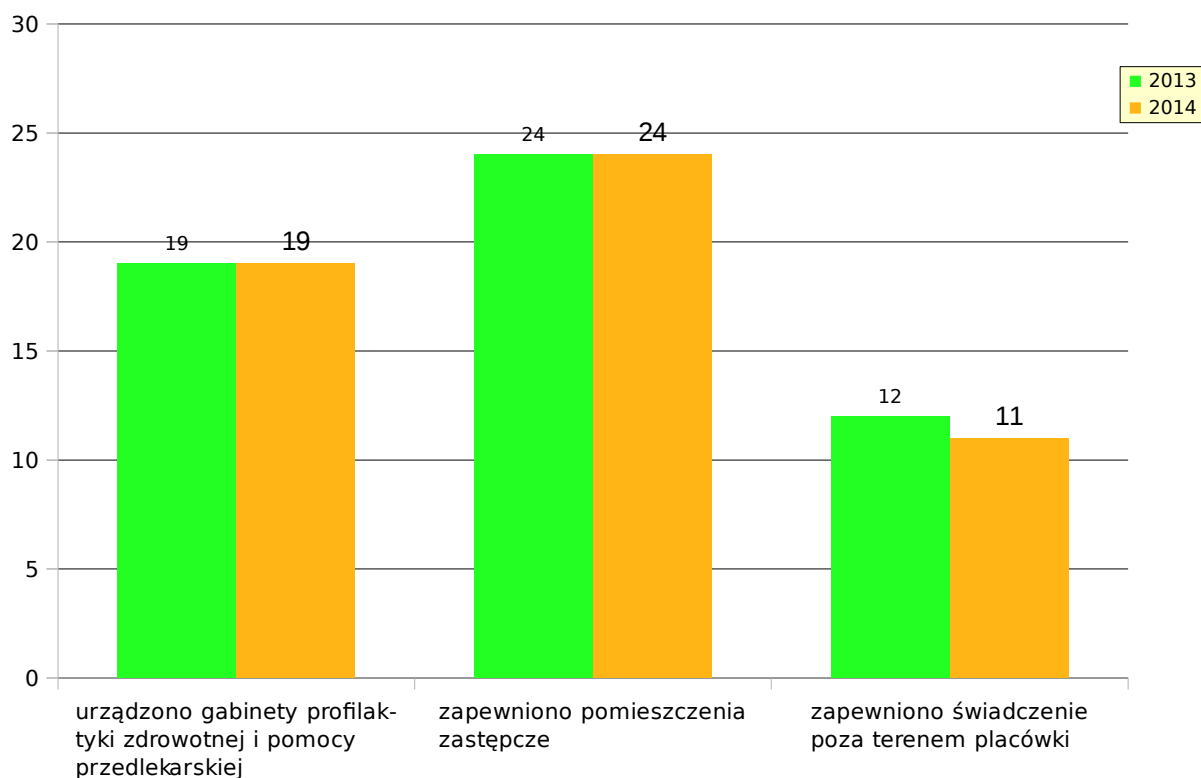
W żadnym nie zapewniono opieki medycznej.

Szkoły

Na 54/54 skontrolowanych szkół posiadało:

- 19/19 urządzone gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej;
- 24/24 zapewnione pomieszczenia zastępcze;
- 12/11 korzystało ze świadczeń poza terenem placówki.

Pomieszczenia wykonywania profilaktyki zdrowotnej i opieki przedlekarskiej

5. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania w 2013/2014

W 54/54 placówkach prowadzono dożywianie, z czego:

- 37/38 wydawane były ciepłe posiłki dla 2825/2634 uczniów;
- 4/5 przygotowywano śniadania w szkołach dla 201/285 osób;
- 11/14 wydawano napoje dla 2720/1102 dzieci.

Z posiłków dofinansowanych skorzystało 1483/1144 dzieci i młodzieży.

Z posiłków dowożonych skorzystało 378/523 dzieci i młodzieży.

6. Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach w 2013/2014

Na 54/54 skontrolowanych placówek stwierdzono w 4/1 niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów, w tym:

- 0/0 brak ciepłej bieżącej wody;
- 0/0 brak mydła w dozownikach;
- 0/1 brak suszarki lub ręczników jednorazowych do rąk;
- 0/0 zaniedbania porządku i czystości;
- 3/1 niewłaściwy stan techniczny.

Wydano 4/1 decyzji administracyjnych.

7. Ochrona placów zabaw/terenów rekreacyjnych/terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi w 2013/2014

Skontrolowano 116/128 placówek posiadają tereny rekreacyjne:

9(7,8%) /28(21,87%) nie posiadało wystarczającej ochrony przed zanieczyszczeniami.

Wydano 1 decyzję administracyjną.

8. Ocena warunków sanitarno -higienicznych dla dzieci 6-letnich w 2013/2014

Na 69 skontrolowanych placówek:

- w 23(33,82%)/ 26(37,68) nie funkcjonują oddziały „zerowe”;
- 0 (0,0%)/10(6,9%) przygotowują się do utworzenia w/w oddziałów;
- 45(64,18%)/43(62,31%) placówkach funkcjonują oddziały „zerowe”;
- 27/27 posiada właściwą infrastrukturę;
- 17/16 nie posiada właściwej infrastruktury;

9. Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble w 2013/2014

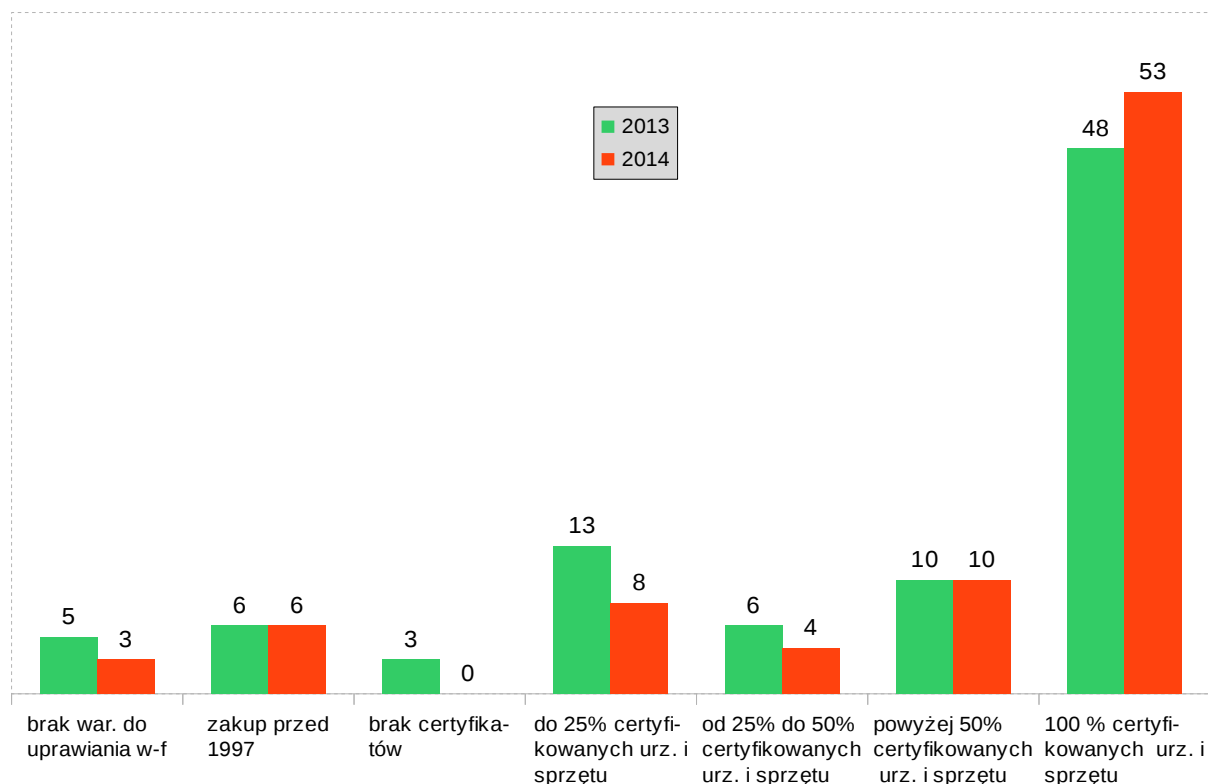
Na 86/84 skontrolowanych placówek 9/9 nie posiadało certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy, z czego:

- 13/8 posiadało certyfikaty obejmujące do 25 % urządzeń i sprzętu sportowego;
- 6/4 posiadało certyfikaty obejmujące od 25 % do 50 % urządzeń i sprzętu sportowego;
- 10/10 posiadało certyfikaty obejmujące powyżej 50 % urządzeń i sprzętu sportowego;
- 48/53 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % urządzeń i sprzętu sportowego.

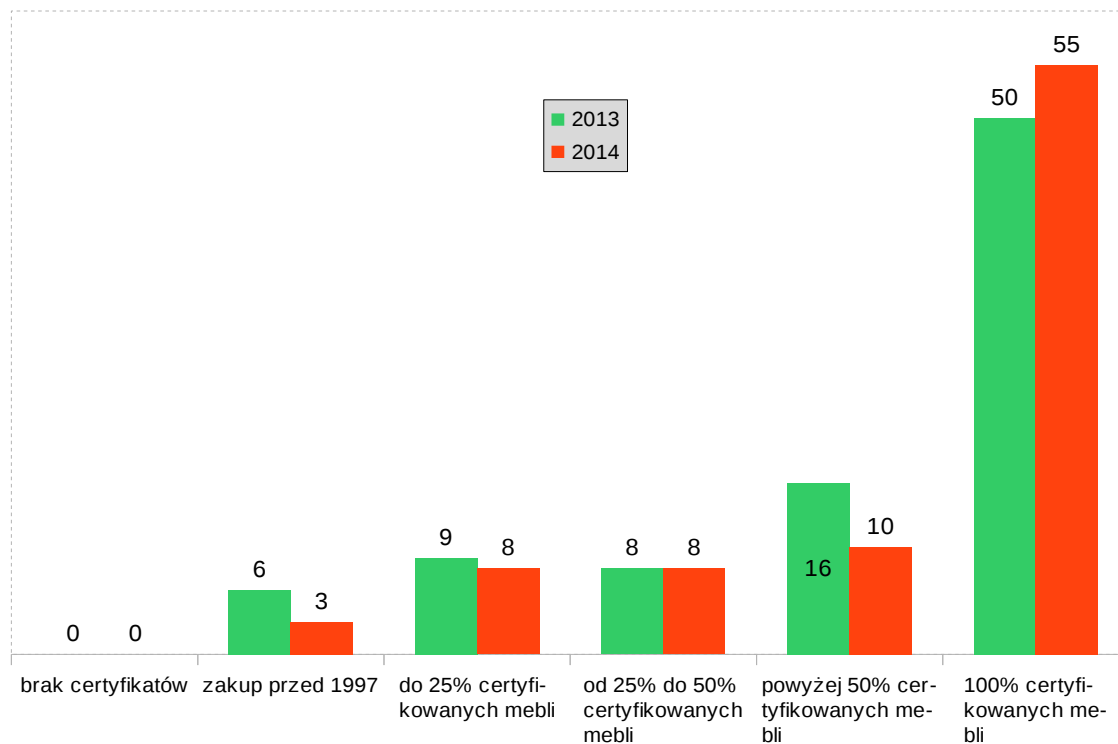
Na 82/ 84 skontrolowanych placówek 6/ 3 nie posiadało certyfikatów na meble, z czego:

- 9/8 posiadało certyfikaty obejmujące do 25 % mebli;
- 8/8 posiadało certyfikaty obejmujące od 25 % do 50 % mebli;
- 16/10 posiadało certyfikaty obejmujące powyżej 50 % mebli;
- 50/55 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % mebli.

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy w 2013/2014

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na meble w 2013/2014

10. Pozostawianie przez uczniów podręczników 2013/2014

Na 64/62 skontrolowanych szkół 64/62 miało obowiązek zapewnienia możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN. Z tej liczby 64(94,9%)/62 zapewniło tą możliwość wszystkim uczniom (94,9%/ 100 %)

11. Wypoczynek dla dzieci i młodzieży 2013/2014

Z wypoczynku letniego i zimowego skorzystało w latach 2013/2014 w 46/31 placówkach 1849/1143 osób, w których:

- 0/0 nie zapewniono opieki medycznej;
- 0/0 placówka prowadziła dożywianie.

Wydano 0/0 decyzji administracyjnych, nałożono 0/0 mandatów karnych na 0/0 zł.

Podsumowanie

Podczas kontroli placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku stwierdza się, że większość z placówek zapewnia uczniom/podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki.

Systematycznie obserwuje się poprawę stanu sanitarno – technicznego warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych między innymi w zakresie:

- wymiany umeblowania i wyposażenia placówek w certyfikaty;
- poprawy oznakowania i dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów, szczególnie w gimnazjach;
- regularnie zmniejsza się liczba niezarejestrowanych turnusów wypoczynku;
- podnoszenia świadomości organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku;
- zapewnienia środków higieny w sanitariatach;
- podłączenia szkół do kanalizacji centralnej.

Nadal istniejącym problemem jest brak opieki medycznej (pielęgniarki) szczególnie w przedszkolach i szkołach na wsiach. We wszystkich placówkach brak jest opieki lekarza i lekarza stomatologa. Brak gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej. Zbyt mała ilość godzin pracy pielęgniarek.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów I i II daniowych. W przeważającej liczbie posiłki są opłacane przez opiekę społeczną. Nadal można zaobserwować małe zainteresowanie uczniów obiadami pełnopłatnymi. Niewiele szkół organizuje śniadania szkolne oraz wydaje napoje. W szkołach podstawowych dzieci otrzymują mleko i owoce.

Brak jest wystarczającej infrastruktury do zajęć wf.

Niewystarczające jest zabezpieczanie terenów w szkołach (placów rekreacyjnych, boisk) przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi.

Poprawa stanu sanitarnego w 2014 r.

Wymieniono 100% stolarki okiennej w 1 szkole.

Zapewniono wentylację grawitacyjną w 1 szkole.

Kompleksowy remont sanitariatów w 1 szkole.

Oddano do użytku 6 nowych kompleksów boisk.

Oddano do użytku 5 nowych placów zabaw dla dzieci przy szkołach.

Przybyły nowe placówki w 2014 r.:

- 1 Żłobek;
- 1 Klub Dziecięcy;
- 4 Świetlice Środowiskowe.

Nowe placówki w obiektach istniejących - przekształcono punkt przedszkolny na przedszkole.

Remonty generalne: przedszkola – 2, świetlica – 1.

Placówki zlikwidowane w 2014 r.:

- 1 przedszkole,
- 1 klub dziecięcy zawiesił działalność,
- 1 szkoła policealna.

VIII. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2014r. z 864 obiektów objętych nadzorem znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowano 457 obiektów tj.: 52,89%. Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności oraz miejsca obrotu przedmiotów użytku i kosmetyków.

W skontrolowanych obiektach :

- przeprowadzono łącznie 580 kontroli i rekontroli sanitarnych,
- wydano 13 decyzji na poprawę stanu sanitarno-higienicznego ,
- nałożono 24 mandaty karne na łączną kwotę 5 550 zł.

W 2014r. z 457 obiektów skontrolowanych, sklasyfikowano 336 co stanowi 73,52%. Z ogólnej liczby obiektów sklasyfikowanych wszystkie zostały ocenione jako obiekty „zgodne” z wymaganiami”, wg ujednoliconych arkuszy oceny stanu sanitarnego dla poszczególnych rodzajów obiektów.

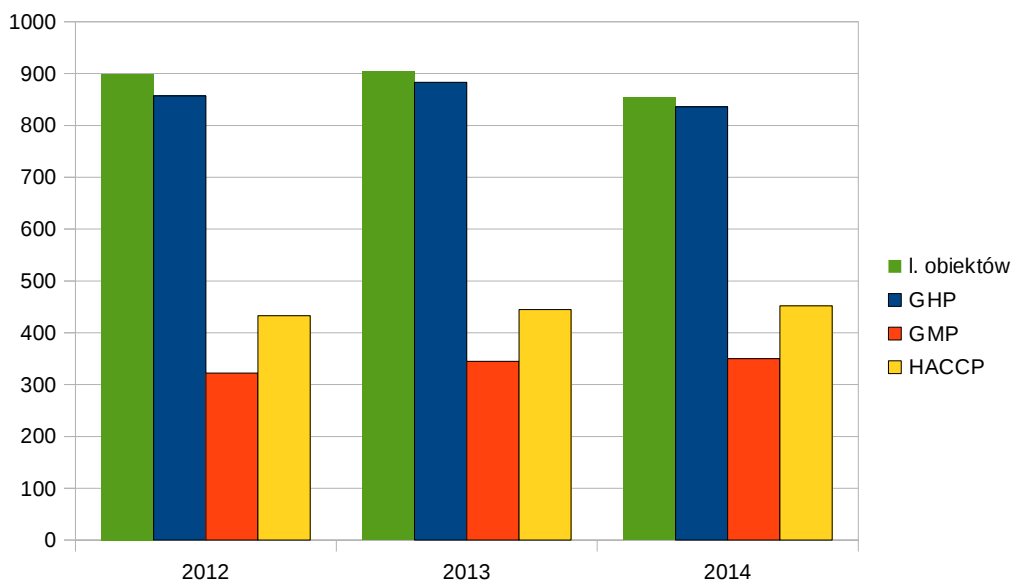
Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach w 2014r.:

- zły stan techniczny pomieszczeń zakładu (zniszczone ściany, podłogi, otwory okienne),
- nieprawidłowa funkcjonalność pomieszczeń, powodująca krzyżowanie się dróg technologicznych „czystych i brudnych”,
- oferowane do sprzedaży środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia
- brak dokumentacji umożliwiającej identyfikację dostawców surowców,
- oferowanie do sprzedaży środków spożywczych w handlu obwoźnym niezgodnie z wydaną decyzją, tj. środków spożywczych bez opakowań jednostkowych – dotyczy głównie: pieczywa, wyrobów ciastkarskich, wędlin, mięsa,
- zły stan higieniczny sprzętu i pomieszczeń.

W 2014r. odnotowano dalszą poprawę stanu sanitarno – technicznego nadzorowanych zakładów zarówno w obszarze stanu technicznego zakładów, higieny, jak i dokumentacji prowadzonej przez zakłady w zakresie GHP, GMP i HACCP.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli w latach 2012– 2014 przedstawia poniższy wykres.

Dynamika wdrażania systemów bezpieczeństwa żywności w zakładach branży spożywczej na terenie powiatu koneckiego w latach 2012 - 2014

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli gwarantujących bezpieczeństwo żywności w zakładach żywnościowo - żywieniowych w powiecie koneckim jest zadowalający. Analizując powyższe dane z analogicznymi wskaźnikami roku ubiegłego stwierdza się poprawę stanu wdrożenia zasad systemu GHP, GMP i HACCP w każdej grupie obiektów. Najwyższą dynamikę wzrostu odnotowano w zakresie wprowadzania systemu HACCP. Należy podkreślić tendencję spadkową w zakresie nadzorowanych obiektów branży spożywczej ze względu na likwidację działalności obiektów handlowych i powstawanie sklepów wielkopowierzchniowych.

Działania podejmowane w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

- W celu oceny bazy żywnościowo - żywieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych i na trasach turystycznych w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 46 obiektów.
- Przeprowadzono 9 kontroli obiektów wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w trakcie trwania w/w wypoczynku.
- W ramach systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF) w związku z powiadomieniami

przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych które dotyczyły wycofywania z rynku niebezpiecznych produktów. Wycofano z obrotu niebezpieczne towary na łączną sumę 272,28 zł.

Ponadto:

- Wykonano 109 pomiarów temperatur w zakresie kontroli zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie magazynowania środków spożywczych.
- Dokonano w 11 zakładach badań tłuszczów smażalniczych za pomocą testu jakości oleju do głębokiego smażenia – w jednym zakładzie olej zdyskwalifikowano. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł za przekroczenie dopuszczalnego poziomu związków polarnych TPM.
- Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych zakwestionowano i wycofano z obrotu środki spożywcze przeterminowane na łączną kwotę 1 443,73 zł.
- Wykonano 12 ocen teoretycznych sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętych. Ocenione jadłospisy w 12 przypadkach budziły zastrzeżenia, a stwierdzone błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów.
- W ramach nadzoru nad suplementami diety, środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami i składnikami mineralnymi, skontrolowano 32 preparaty pod względem prawidłowości stosowania przez przedsiębiorców oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych.
- Pobrano do badania 3 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością w ramach urzędowej kontroli i monitoringu. Próbek nie kwestionowano.
- W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania fizyko-chemicznego i mikrobiologicznego 150 próbek żywności i przedmiotów użytku – 6 kwestionowano.
- Sekcja czynnie uczestniczyła w realizacji przedsięwzięcia związanego z programem edukacyjnym „Trzymaj Formę” szkół gimnazjalnych i ponadpodstawowych.
- Zorganizowano i przeprowadzono wspólnie z Sekcją PZiOZ 3 spotkania edukacyjne w 2 gimnazjach i 1 szkole ponadgimnazjalnej na temat zdrowego żywienia z elementami anoreksji i bulimii. W spotkaniach uczestniczyło 330 uczniów.

Grupy obiektów na terenie powiatu koneckiego, które wymagają dalszych wzmożonych działań nadzorowych to:

- obiekty produkcji żywności: piekarnie, ciastkarnie,

- obiekty obrotu żywności w tym handlu obwoźnego,
- w grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamknięte, zakłady małej gastronomii, restauracje.

W dalszym ciągu szczególnej uwagi wymagają kontrole wdrażania przez nadzorowane podmioty systemów kontroli wewnętrznej w tym przestrzegania zasad zawartych w instrukcjach GHP i GMP. Należy uznać, że stan wdrażania GHP i GMP oraz system HACCP w zakładach produkcji i obrotu żywnością w powiecie koneckim uległ wyraźnej poprawie.

IX. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

W ramach podejmowanych działań podjęto współpracę z następującymi instytucjami:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Końskich – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki, „Nowe narkotyki”, projekt KIK/68;
- Samorządem lokalnym – wspieranie inicjatyw prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- Komenda Powiatowa Policji – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki, „Nowe narkotyki”, projekt KIK/68;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Końskich – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki;
- Stowarzyszenie Bezpieczny Powiat – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki;
- Świątokrzyski Oddział Terenowego Stowarzyszenia „Monar” - współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki;
- Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Radość” - współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki, profilaktyka HIV/AIDS;
- Komenda 13-5 Hufca Pracy w Końskich - współpraca przy organizacji Koneckich Dni Profilaktyki;
- Przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne – realizacja programów prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej, inne inicjatywy dot. działania placówek oświatowo-wychowawczych (przekazywanie materiałów, poradnictwo i instruktaże itp.);
- Media („Tygodnik Konecki”, „Echo Dnia”);
- Miejsko – Gminny Dom Kultury w Końskich – współpraca przy organizacji Koneckich Dni Profilaktyki, Powiatowy Konkurs Piosenki o Zdrowiu;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Końskich – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki;
- Ratownictwo Wodne RP oddział w Końskich - współpraca przy organizacji Koneckich Dni Profilaktyki, Europejski Dzień Przywracania Czynności Pracy Serca.

W roku 2014 realizowano następujące programy krajowe:

1. „Trzymaj Formę!”

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór

jednostki.

W 2014 r. program realizowano w 20 szkołach: 8 gimnazjach i 12 szkołach podstawowych. Ogółem w programie wzięło udział 2381 osób, w tym 1395 uczniów i 986 rodziców.

2. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Profilaktyka antytytoniowa była w roku 2014 obecna w różnych działaniach prowadzonych przez PSSE w Końskich:

- Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu
- Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu
- Program edukacyjny dla przedszkoli „Czyste powietrze wokół nas”
- Program edukacyjny dla szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”
- Program edukacyjny dla gimnazjów „Znajdź właściwe rozwiązanie”

2.1. Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu zostały połączone z organizacją Koneckich Dni Profilaktyki, które przebiegały w tym roku w okresie 15 IV – 18 VI.

Przeprowadzono następujące działania:

- Przeprowadzono 11 porad (62 uczestników),
- Zorganizowano i przeprowadzono 6 spotkań edukacyjnych dot. profilaktyki antytytoniowej w 5 gimnazjach (Publiczne Gimnazjum w Gowarczowie, Gimnazjum Nr 1 w Radoszycach, Gimnazjum Nr 1 w Końskich, Gimnazjum w Miedzierzy, Publiczne Gimnazjum w Falkowie). Podczas spotkań wykorzystano film edukacyjny oraz omawiano skutki zdrowotne czynnego i biernego palenia tytoniu, koszty palenia oraz pouczano o miejscach wolnych od dymu tytoniowego. W spotkaniach uczestniczyło 250 gimnazjalistów.
- 1 czerwca pracownicy PSSE w Końskich wspólnie z KPP w Końskich oraz PCPR w Końskich współorganizowali festyn w ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu (oraz Dnia Dziecka i podsumowania Koneckich Dni Profilaktyki). Na festynie zorganizowano stoisko profilaktyczne, w którym wyeksponowany był plakat antytytoniowy, dorosłym rozdawano min. ulotki antytytoniowe oraz odpowiadano na pytania i udzielano porad dotyczących palenia tytoniu, a dzieci odpowiadały na pytania dotyczące zdrowego stylu życia. Za prawidłowe odpowiedzi otrzymywały „Koniki Koneckie” - walutę specjalnie wymyśloną na Dzień Dziecka. „Koniki Koneckie” dzieci wymieniały na upominki, które zgromadzone były w namiocie przy stoisku profilaktycznym (upominki sfinansowała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich oraz Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich). Dzieciom rozdawano również balony oraz elementy odblaskowe: zawieszki i opaski samozaciskowe z napisem „Koneckie Dni Profilaktyki”.

W festynie uczestniczyło 300 osób.

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wraz z organizatorami Koneckich Dni Profilaktyki zorganizował konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych i wychowanków świetlic środowiskowych pt. „Jestem kochany – jestem szczęśliwy” oraz konkurs fotograficzny pod hasłem „Sprawiedliwość i miłość w rodzinie i społeczeństwie” dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Celem konkursów było min. przedstawienie spojrzenia dzieci i młodzieży na zjawisko uzależnienia, w tym od nikotyny oraz wzbogacenie metod i środków oddziaływania na dzieci i młodzież w zakresie profilaktyki uzależnień. Jury obradowało na naradzie 27.05.2014 r., a nagrody wręczono na festynie w dniu 1 czerwca. W konkursach wzięło udział 77 uczestników. PSSE w Końskich ufundowała nagrodę w konkursie plastycznym dla podopiecznej Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Gowarczowie.
- Rozesłano pisma informujące o tegorocznym temacie obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu – maj 2014 r. do 19 podmiotów leczniczych oraz przekazano 765 ulotek antytytoniowych.
- W PSSE w Końskich przygotowano ekspozycję wizualną dotyczącą obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu oraz szkodliwości palenia tytoniu. Z informacjami zapoznało się 50 osób.
- Na stronie internetowej stacji zamieszczono informacje związane z obchodami Światowego Dnia Bez Tytoniu 2014 r. Z informacjami zapoznało się 50 internautów.

2.2. W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu przeprowadzono następujące działania:

- Przeprowadzono 3 narady, w których uczestniczyły 3 osoby (organizatorzy i partnerzy interwencji).
- W dniu 19.11.2014 r. zorganizowano 2 spotkania edukacyjne dot. profilaktyki antytytoniowej w 2 szkołach ponadgimnazjalnych (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Końskich, I Liceum Ogólnokształcące w Końskich). Spotkania poprowadzili specjaliści: ze Świętokrzyskiego Centrum Onkologii Pani Jadwiga Zapała oraz WSSE Kielce Pani Ewa Ziemkiewicz. W spotkaniach uczestniczyło 209 osób. Po spotkaniach zainteresowana młodzież miała możliwość wykonania pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Z badań skorzystało 69 osób.
- W dniu 20.11.2014 r. zorganizowano i przeprowadzono 1 spotkanie edukacyjne dot. profilaktyki antytytoniowej w Gimnazjum Nr 1 w Końskich – 37 uczestników.
- Rozesłano pisma informujące o obchodach Światowego Dnia Rzucania Palenia – listopad

2014 r. do 19 podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz przekazano 924 ulotek i plakatów antytytoniowych.

2.3. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej: „Czyste powietrze wokół nas”

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej przeznaczony dla dzieci 5 i 6-letnich oraz ich rodziców i opiekunów. Ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Program był realizowany w 17 obiektach – 9 przedszkolach (56,25%) i 8 oddziałach przedszkolnych (27,6%); objął 469 dzieci oraz 328 rodziców. W ramach programu „Czyste powietrze wokół nas” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- Przeprowadzono 17 narad wdrożeniowych (30 uczestników).
- Rozdysponowano do przedszkoli materiały edukacyjne dla prowadzących i dzieci, w tym elementy odblaskowe Dinuś.
- Przeprowadzono 7 wizytacji – 41,2% placówek biorących udział w programie.
- Pracownik PZiOZ PSSE w Końskich przeprowadził spotkanie edukacyjne z przedszkolakami z Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Końskich na temat szkodliwości palenia papierosów. Po spotkaniu rozdano dzieciom nalepki „Wyłącz palenia” oraz długopisy z napisem „Nie pal przy mnie, proszę”.
- Przesłano do 17 placówek biorących udział w programie pismo i regulamin konkursu plastycznego „Nowe oblicze Dinusia” - organizatorzy konkursu: Świętokrzyski Oddział Okręgowy PCK oraz WSSE Kielce. Liczba dzieci biorących udział w konkursie jest nieznana.

2.4. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych: „Nie pal przy mnie, proszę”

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Program ma na celu uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia, kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie, uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem oraz wykształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą. Program realizowano w 23 szkołach podstawowych, co stanowi 63,9% szkół. Uczestniczyło w nim w sumie 938 uczniów oraz 665 rodziców.

W ramach programu „Nie pal przy mnie, proszę” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- 13.11.2014 r. PSSE w Końskich zorganizowała szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu. Uczestniczyło w nim 21 osób (edycja 2014/2015).
- Przeprowadzono 8 narad wdrożeniowych (8 uczestników).
- Przeprowadzono 5 wizytacji – 21,7% szkół biorących udział w programie.
- Rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne – podręcznik dla nauczyciela i plakaty antytytoniowe.

2.5. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów gimnazjum: „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum oraz ich rodziców i opiekunów. Celem głównym programu jest zapobieganie palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej. Program był realizowany w 37 szkołach: 13 gimnazjach (81,3%) i 24 szkołach podstawowych (66,7%), objął 1068 gimnazjalistów (43,7%), 1392 uczniów szkoły podstawowej (63,9%) oraz 1795 rodziców.

W ramach programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- Przeprowadzono 6 narad wdrożeniowych (6 uczestników) oraz 7 narad organizacyjnych (7 uczestników).
- 21.11.2014 r. PSSE w Końskich zorganizowała 2 szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu. Uczestniczyło w nich 34 osoby (edycja 2014/2015).
- Zorganizowano i przeprowadzono 9 spotkań edukacyjnych dot. profilaktyki antytytoniowej w 6 gimnazjach (Niepubliczne Gimnazjum w Końskich, Gimnazjum w Gowarczowie, Gimnazjum w Radoszycach - 2 spotkania, Gimnazjum Nr 1 w Końskich, Gimnazjum w Miedzierzy, Publiczne Gimnazjum w Fałkowie), 1 szkole podstawowej (Szkoła Podstawowa w Krasnej) i 1 szkole ponadgimnazjalnej (Szkoły Awans). Podczas spotkań wykorzystano film edukacyjny lub prezentację multimedialną i omawiano skutki zdrowotne czynnego i biernego palenia tytoniu, koszty palenia oraz pouczano o miejscach wolnych od dymu tytoniowego. W spotkaniach uczestniczyło 325 osób (270 gimnazjalistów, 25 uczniów szkoły podstawowej i 30 uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). Zainteresowanej młodzieży z Niepublicznego Gimnazjum w Końskich oraz Szkół Awans wykonano pomiary tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Z badań skorzystało 17 uczniów, w tym u 11 osób stwierdzono przekroczenie stężenia tlenku węgla. Osoby te ponownie uzyskały pouczenie o konsekwencjach zdrowotnych palenia tytoniu.
- W ramach programu przeprowadzono 8 wizytacji, 21,6% szkół biorących udział

w programie.

- Po zakończeniu realizacji programu w 26 szkołach przeprowadzono badanie ankietowe wśród młodzieży. Zankietowano 534 uczniów: 221 gimnazjalistów i 313 uczniów szkoły podstawowej.
- Rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne – podręcznik dla nauczyciela, komiks „Kodeks zdrowego życia”, ulotki i plakaty antytytoniowe.

3. Profilaktyka HIV/AIDS

W ramach profilaktyki HIV/AIDS przeprowadzono następujące działania:

- Przeprowadzono 7 narad organizacyjnych (7 uczestników).
- W dniach 19-20.05.2014 r. - w ramach Koneckich Dni Profilaktyki oraz 4.12.2014 r. - w ramach Światowego Dnia AIDS zorganizowano 7 spotkań edukacyjnych z przedstawicielem fundacji Res Humanae w 5 szkołach ponadgimnazjalnych (ZSP Nr 1 w Końskich, ZSP Nr 2 w Końskich, ZSP Nr 3 w Końskich, I LO w Końskich, II LO w Końskich), 503 uczestników. Spotkania sfinansowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich.
- Pracownicy PZiOZ 1.12.2014 r. w ramach Światowego Dnia AIDS zorganizowali i przeprowadzili spotkanie edukacyjne dotyczące profilaktyki zakażeń HIV w Prywatnej Zasadniczej Szkole Zawodowej i Niepublicznym Gimnazjum w Końskich, 15 uczestników.
- Na stronie internetowej stacji zamieszczono informacje na temat: akcji „Mój Walenty jest the best, idzie ze mną zrobić test”, spotkań edukacyjnych z młodzieżą ze szkół ponadgimnazjalnych z przedstawicielem fundacji Res Humanae w ramach Koneckich Dni Profilaktyki oraz kampanii „Jeden test. Dwa życia”, 200 odbiorców <http://pssekonskie.pis.gov.pl/?news=64>, <http://pssekonskie.pis.gov.pl/?news=75>, <http://pssekonskie.pis.gov.pl/?news=84>
- Przygotowano i przesłano do 19 podmiotów leczniczych (100%) pisma oraz materiały edukacyjne: 2637 broszur i ulotek w ramach: kampanii „Znam rekomendacje PTN AIDS. Zalecam test na HIV”, akcji Walentynkowej, obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS.

4. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Cel główny programu to ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia. Zasadnicze działania realizowane w ramach programu:

- Przeprowadzono 1 naradę wdrożeniową (1 uczestnik) oraz 23 narady organizacyjne (23 uczestników).

- Odbyła się I edycja programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. Adresaci programu - uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Program był realizowany w 7 (50%) szkołach ponadgimnazjalnych, uczestniczyło w nim 478 uczniów i 67 rodziców i opiekunów.
- Po zakończeniu realizacji programu w przeprowadzono badanie ankietowe wśród młodzieży. Zankietowano 124 uczniów.
- 8.10.2014 r. i 23.10.2014 r. odbyły się dwa szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu, 8 uczestników (edycja 2014/2015).
- Zorganizowano i przeprowadzono 16 spotkań edukacyjnych oraz akcji dotyczących profilaktyki antytytoniowej w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, 1062 osób.
- Zorganizowano 11 imprez prozdrowotnych i punktów profilaktycznych w ramach Koneckich Dni Profilaktyki, w ramach akcji wakacyjnej, w ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu, 2274 odbiorców.
- Na stronie internetowej PSSE w Końskich zamieszczono informacje na temat działań realizowanych w ramach projektu, 200 odbiorców <http://pssekonskie.pis.gov.pl/?news=69>

Interwencje nieprogramowe

1. Akcja letnia - Zdrowe i Bezpieczne Wakacje

W okresie wakacyjnym na terenie powiatu koneckiego było zorganizowanych: 24 kolonie wypoczynkowe (953 uczestników), 2 turnusy w miejscu zamieszkania (30 uczestników) oraz 4 obozy „pod namiotami” (144 uczestników). Ogólna ilość uczestników wyniosła 1127 / 30 turnusów.

Materiały oświatowe skierowane do dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie powiatu koneckiego tj. w Sielpi, Czarnieckiej Górze, Błotnicy, Kawęczynie, Rudzie Malenieckiej, Mokrej, Duraczowie, Czarnej zostały dostarczone na wszystkie wyżej wymienione kolonie i obozy, dzięki partnerskiej współpracy pracowników sekcji PZiOZ i HDziM. Osobiście pracownik pionu PZiOZ odwiedził 7 obozów i kolonii, na których wypoczywało w sumie 241 uczestników. U opiekunów dzieci i młodzież pozostawiono materiały edukacyjne.

W ramach Akcji letniej – Zdrowe i Bezpieczne wakacje 2014 przygotowano i rozprowadzono materiały edukacyjne: poradnik „Przeżyj zdrowo i bezpiecznie swoje wakacje” oraz ulotki, w których zamieszczono wiadomości dotyczące HIV/AIDS, profilaktyki uzależnień (palenie tytoniu, alkoholizm, narkomania i dopalacze), profilaktyki wzw typu A i typu B, kodeksu walki

z rakiem, opalania i promieniowania UV, postępowania podczas upałów, badań cytologicznych, profilaktyki zakażeń odkleszczowych. - 750 szt. (1127 szacunkowa liczba odbiorców), przekazano na kolonie i obozy.

Inne działania:

- W PSSE w Końskich zorganizowano ekspozycję wizualną dotyczącą Akcji Zdrowe i Bezpieczne Wakacje. Z informacjami zapoznało się 100 osób.

- Od 12 do 26 czerwca 2014 r. – pracownicy PSSE wspólnie z KPP w Końskich oraz Ratownikami z Ratownictwa Wodnego RP Oddział w Końskich zorganizowali i przeprowadzili cykl 9 spotkań edukacyjnych połączonych z warsztatami z resuscytacji oddechowo-krażeniowej dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjum dotyczących bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego - 1160 osób. Szkoły objęte zadaniem: Szkoła Podstawowa nr 2 w Końskich, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Baryczny, Szkoła Podstawowa nr 1 w Końskich, Zespół Placówek Oświatowych w Pomykowie, Zespół Szkół w Rogowie Szkoła Podstawowa, Zespół Szkół w Stadnickiej Woli Szkoła Podstawowa, Szkoła Podstawowa w Gowarczowie.

- 5 sierpień 2014 r. – Pracownik PZiOZ na zaproszenie Zespołu Szkół Specjalnych przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze przeprowadził 1 spotkanie edukacyjne dla dzieci i młodzieży uczęszczającej na zajęcia Zespołu Pozalekcyjnych Zajęć Wychowawczych dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych i antytytoniowej – 60 osób.

- Lipiec – sierpień – udział w 6 festynach i akcjach, podczas których organizowano namioty profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi – 1200 osób objętych zadaniem.

- przeprowadzono 12 narad organizacyjnych (14 odbiorców).

2. Profilaktyka nowotworów

W 2014 r. działania w ramach profilaktyki nowotworów dotyczyły przede wszystkim profilaktyki raka piersi, akcji „Mam haka na raka” oraz projektu „Szkoła promująca zalecenia kodeksu walki z rakiem”.

1) Pracownicy PSSE w Końskich zorganizowali i współprowadzili wspólnie z ochotniczkami z Koneckiego Klubu Amazonki 5 spotkań edukacyjnych w 3 szkołach ponadgimnazjalnych, w których uczestniczyło 134 osoby. Podczas spotkań wyświetlano film dotyczący samobadania piersi, a ochotniczki z Koneckiego Klubu Amazonki zachęcały do systematycznego badania piersi i wykonywania badań profilaktycznych.

2) Akcja „Mam haka na raka”. Głównym organizatorem akcji była Niepubliczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Końskich. Działania w ramach akcji (VII edycja dotyczyła nowotworu chłoniaka) rozpoczęły się 21.02.2014 r. W Domu Kultury w Końskich uczennice Niepublicznej

Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Końskich wspólnie z psychoonkologiem współpracującym ze szkołą przeprowadziły spotkanie edukacyjne na temat chłoniaka. Wzięli w nim udział uczniowie 2 szkół ponadgimnazjalnych, w sumie 45 osób. PSSE w Końskich była współorganizatorem akcji. Pracownicy PSSE w Końskich przekazali ulotki na temat profilaktyki raka szyjki macicy.

3) „Szkoła promująca zalecenia kodeksu walki z rakiem”. Celem głównym projektu jest kształtowanie postaw prozdrowotnych wśród uczniów szkół wszystkich typów w oparciu o zasady prewencji pierwotnej nowotworów zawarte w Europejskim Kodeksie Walki z Rakiem. Adresatami programu są uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. W ramach projektu pracownik PZiOZ przeprowadził 8 spotkań edukacyjnych w 3 szkołach podstawowych, 4 gimnazjach i 1 szkole ponadgimnazjalnej, 521 uczestników.

4) Przeprowadzono 14 narad organizacyjnych (15 uczestników)

5) Rozesłano pismo informacyjne dotyczące projektu „Szkoła promująca zalecenia kodeksu walki z rakiem” do 51 adresatów.

3. Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych

Działania profilaktyczne miały na celu rozpowszechnienie podstawowych informacji wśród mieszkańców powiatu koneckiego o zagrożeniach związanych z nowymi środkami psychoaktywnymi pojawiającymi się na rynku narkotykowym. Zorganizowano 2 spotkania edukacyjne dla młodzieży ze Szkół „Awans”, 50 uczestników.

PPIS w Końskich zorganizował punkty informacyjne i dystrybucje materiałów informacyjnych:

- podczas akcji i festynów w ramach Koneckich Dni Profilaktyki – 3 festyny i akcje – 150 odbiorców,
- podczas festynów w okresie wakacyjnym - 5 festynów – 90 odbiorców oraz
- wśród dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie powiatu koneckiego - 80 ulotek

Liczba adresatów działań: 370.

4. Koneckie Dni Profilaktyki

Konecki Dni Profilaktyki są inicjatywą, która odbywa się w maju w ramach Świętokrzyskich Dni Profilaktyki. W ramach tych dni przeprowadzono szereg imprez prozdrowotnych na terenie powiatu koneckiego: konferencje, festyny, pogadanki, konkursy, warsztaty.

Działania organizowane i realizowane bezpośrednio przez PSSE w Końskich (wspólnie z współorganizatorami KDP):

1) Zorganizowano i przeprowadzono 7 spotkań edukacyjnych dot. profilaktyki antytytoniowej w 5 gimnazjach (Publiczne Gimnazjum w Gowarczowie, Gimnazjum Nr 1 w Radoszycach, Gimnazjum Nr 1 w Końskich, Gimnazjum w Miedzierzy, Publiczne Gimnazjum w Fałkowie)

i 1 przedszkolu (Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Końskich). Podczas spotkań wykorzystano film edukacyjny oraz omawiano skutki zdrowotne czynnego i biernego palenia tytoniu, koszty palenia oraz pouczano o miejscach wolnych od dymu tytoniowego. W spotkaniach uczestniczyło 270 osób, w tym 250 gimnazjalistów i 20 przedszkolaków.

2) Współorganizowano 2 konkursy profilaktyczne: konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych i wychowanków świetlic środowiskowych pt. „Jestem kochany – jestem szczęśliwy” oraz konkurs fotograficzny pod hasłem „Sprawiedliwość i miłość w rodzinie i społeczeństwie” dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. PSSE w Końskich opracowała i rozesłała pisma wraz z regulaminami konkursów do 51 szkół i świetlic oraz ufundowała nagrodę w konkursie plastycznym dla podopiecznej Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Gowarczowie. W konkursach wzięło udział 77 uczestników.

3) Zorganizowano namioty profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi, wyeksponowanymi plakatami, udzielano porad podczas akcji i festynów w: Sielpi (pokazy ratownictwa wodnego), Końskich (akcja „Polska Biega”, „Dzień Dziecka” połączony z podsumowaniem Koneckich Dni Profilaktyki), Stąporkowie (koncert charytatywny) – 4/1024 odbiorców.

4) Zorganizowano 5 spotkań dotyczących profilaktyki HIV/AIDS w 5 szkołach ponadgimnazjalnych (I LO w Końskich, II LO w Końskich, ZSP nr 1 w Końskich, ZSP nr 2 w Końskich, ZSP nr 3 w Końskich). Spotkania prowadził przedstawiciel fundacji Res Humanae, sfinansowała je Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich – 330 uczestników.

5) Przeprowadzono wspólnie z 13-5 Hufcem Pracy w Końskich oraz Ratownikami z Ratownictwa Wodnego RP Oddział w Końskich warsztaty z resuscytacji oddechowo-kръżeniowej w Szkołach „Awans”. Każdy uczestnik spotkania miał możliwość ćwiczenia na fantomie pod okiem ratownika resuscytacji oddechowo-kръżeniowej – 50 uczestników.

6) Współorganizowano konferencję prasową na rozpoczęcie Koneckich Dni Profilaktyki podczas której przekazano przygotowane przez PSSE materiały dotyczące planowanych działań zgromadzonym dziennikarzom – 20 osób.

7) W lokalnej prasie „Tygodnik Konecki” i „Ech Dnia” ukazało się 5 artykułów – 4500 odbiorców.

8) Na stronie internetowej PSSE w Końskich zamieszczono 2 informacje na temat działań w ramach KDP (pokazy ratownictwa wodnego, pogadanek antytytoniowych i festynu z okazji Dnia Dziecka) – 150 odbiorców.

9) W PSSE w Końskich przygotowano ekspozycję wizualną dotyczącą działań w ramach KDP – 50 odbiorców.

Ogółem działaniami (razem z artykułami w mediach) objęto: 6596 osób.

Pozyskano od Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich 2000zł na spotkania dotyczące profilaktyki HIV/AIDS (5 spotkań odbyło się w ramach Koneckich Dni Profilaktyki, 2 spotkania odbędą się w ramach Światowego Dnia AIDS).

Pozyskano od Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich balony (150szt.) i elementy odblaskowe (100szt.) z napisem „Koneckie Dni Profilaktyki”, które rozdawano w namiocie profilaktycznym.

5. Obchody Światowego Dnia Zdrowia, w tym Powiatowy Konkurs Piosenki o Zdrowiu

W ramach obchodów PSSE Końskie przeprowadziła następujące działania:

- 1) Rozesłano pisma informujące o tegorocznym temacie obchodów Światowego Dnia Zdrowia i związanego z nim hasła roku do 46 szkół (podstawowych i gimnazjalnych) i 19 podmiotów leczniczych.
- 2) W PSSE w Końskich zorganizowano ekspozycję wizualną dotyczący tematyki Światowego Dnia Zdrowia. Z informacjami zapoznało się 50 osób.
- 3) Pracownicy PSSE w Końskich zorganizowali i współprowadzili 2 spotkania edukacyjne dotyczące profilaktyki raka piersi dla młodzieży z ZSP w Stąporkowie. W spotkaniu wzięły udział Ochotniczki z Koneckiego Klubu „Amazonki”. Podczas spotkania wyświetlano film dotyczący samobadania piersi, 60 uczestników.
- 4) Pracownicy PSSE w Końskich zorganizowali Powiatowy Konkurs Piosenki o Zdrowiu 2014. Współorganizatorem konkursu był Miejsko – Gminny Dom Kultury w Końskich, w którym też odbył się finał konkursu. Wysłano 38 pism z zaproszeniem do wzięcia udziału w konkursie. W konkursie wzięli udział uczniowie 6 szkół podstawowych z terenu powiatu oraz przedstawiciele świetlicy przy Zakładzie Urządzeń Kotłowych w Stąporkowie, w sumie 9 podmiotów, 60 uczestników.
- 5) Pracownicy PSSE w Końskich 10.04.2014r. przeprowadzili szkolenie z programu edukacyjnego „Kleszcz mały czy duży – nic dobrego nie wróży”. W szkoleniu uczestniczyli nauczyciele i pedagodzy ze szkół gimnazjalnych, 7 osób.
- 6) Przeprowadzono 10 narad organizacyjnych, w których uczestniczyło 10 uczestników.
- 7) Dwie Informacje na temat Konkursu Piosenki o Zdrowiu organizowanego w ramach Światowego Dnia Zdrowia przekazano 2 dziennikarzom. W lokalnej prasie ukazały się 4 artykuły - 3600 odbiorców.

Ogółem (wraz z mediami) objęto działaniami 3890 osób.

6. Program „Kleszcz mały czy duży – nic dobrego nie wróży”

Program realizowany lokalnie na podstawie organizowanego wcześniej programu krajowego.

Celem programu jest edukacja młodzieży w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych, czyli wykształcenie umiejętności zabezpieczania się przed ukąszeniem kleszcza, zachowania się po stwierdzeniu ukąszenia oraz roli szczepień ochronnych w zapobieganiu zachorowaniom na kleszczowe zapalenie mózgu i opon mózgowych. Skierowany głównie do uczniów II klas gimnazjów.

Program był realizowany w 10 gimnazjach (62,5%) i objął 509 gimnazjalistów (20,84%). Ze względu na ciekawą tematykę programu w 3 szkołach realizowano go również w klasach I i III.

- Przeprowadzono 3 narady wdrożeniowe (3 uczestników).
- 10.04.2014 r. PSSE w Końskich zorganizowała szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu, 7 uczestników.

Ogółem objęto działaniami: 561 osób.

7. Akcja „Europejski Dzień Przywracania Czynności Serca”

Akcja miała na celu powszechne nauczanie społeczeństwa udzielania pierwszej pomocy osobie, u której wystąpiło nagłe i niespodziewane zatrzymanie krążenia. W ramach akcji przeprowadzono następujące działania:

- 1) Przeprowadzono 2 narad organizacyjnych, w których uczestniczyło 2 osoby.
- 2) Głównym organizatorem akcji byli ratownicy z Ratownictwa Wodnego RP Oddział w Końskich, którzy zaprosili PSSE w Końskich do współorganizacji i współprowadzenia warsztatów edukacyjnych z udzielania pierwszej pomocy. Obchody Europejskiego Dnia Przywracania Czynności Serca odbyły się 16.10.2014r. W Domu Kultury w Końskich odbyły się 3 warsztaty z resuscytacji oddechowo-krążeniowej dla młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych, w których uczestniczyło 240 osób. Każdy uczestnik warsztatów przeprowadzał resuscytację oddechowo-krążeniową na fantomie pod nadzorem ratownika medycznego.
- 3) W prasie ukazał się artykuł dotyczący akcji – 900 odbiorców.
- 4) Dodatkowo PSSE w Końskich brała udział w edukacji dotyczącej pierwszej pomocy na wiosnę 2014 r. w Szkołach Awans – 50 odbiorców.

Ogółem działaniami dotyczącymi udzielania pierwszej pomocy objęto 1192 osoby.

8. Promocja Szczepień Ochronnych

Działania miały na celu popularyzację szczepień ochronnych jako skutecznej profilaktyki chorób oraz zwiększenie świadomości społecznej na temat szczepień ochronnych. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych dotyczących:

- 1) W PSSE w Końskich przygotowano ekspozycję wizualną dotyczącą Europejskiego Tygodnia Szczepień. Z informacjami zapoznało się 150 osób.
- 2) Na stronie internetowej stacji zamieszczono informacje dotyczące Europejskiego Tygodnia Szczepień – 100 odbiorców.

W sumie działaniami objęto 252 osób.

9. Grypa

W ramach profilaktyki zachorowań na grypę PSSE Końskie w 2013r. przeprowadziła:

- 1) 1 naradę organizacyjną.
- 2) 1 prelekcję w której wzięło udział 50 osób.

Ogółem działaniami objęto 51 osób.

Inne przedsięwzięcia

1. Akcja „Czyste ręce”.

Głównym organizatorem było Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Końskich. Pracownicy PIS brali udział w:

- 1) opracowaniu ulotki dla mieszkańców gminy dotyczącej mycia rąk,
- 2) prowadzili stoisko edukacyjne w UMiG Końskie dotyczące problematyki akcji – 150 odbiorców,
- 3) przeprowadzili 2 narady organizacyjne.
- 4) W internecie ukazała się informacja dotycząca akcji – 100 odbiorców.

W sumie działaniami objęto 252 osoby.

2. Badania kobiet w ciąży.

W ramach edukacji kobiet w ciąży dotyczącej przysługujących im praw odnośnie badań lekarskich rozdystrybuowano broszury i ulotki do 18 zakładów zdrowotnych – 335 odbiorców.

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI / WNIOSKI

PSSE w Końskich w ramach promocji zdrowia w roku 2014 realizowała 6 programów krajowych i 1 program lokalny oraz wzięła udział w 9 interwencjach nieprogramowych. Dodatkowo zainicjowano jeden program krajowy: „Podstępne wzw”, realizowano kilka lokalnych inicjatyw.

Podsumowanie

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Końskich w roku 2014 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej.

Państwowa Inspekcja Sanitarna działająca na terenie powiatu koneckiego w roku 2014 kontynuowała wykonywanie działań nadzorowanych określonych ustawą z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2014 obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogramem nadzoru nad obiektami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich realizował zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej, np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF), prowadził monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny oraz ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (wdrożenia i dokumentowania zasad Dobrej Praktyki Higienicznej - GHP i Dobrej Praktyki Produkcyjnej - GMP, będących podstawą do wdrażania zasad systemu HACCP).

Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej. Zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej. Doskonalono procedury identyfikacji i szacowania skali zagrożeń sanitarno – epidemiologicznych. Ważnym zadaniem realizowanym przez Inspekcję Sanitarną było zapobieganie zagrożeniom sanitarnym oraz likwidacja skutków ich zaistnienia.

W dalszym ciągu kontynuowano współpracę z przedstawicielami jednostek samorządowych gmin i miast, z innymi inspekcjami i służbami, rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi o pokrewnym zakresie zadaniowym. W ramach współpracy precyzowano kompetencje i odpowiedzialność za stan sanitarny powiatu.

Działania w sytuacjach kryzysowych

W roku 2014 na terenie powiatu koneckiego **nie zaistniały zdarzenia**, których następstwa mogły wywołać konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego.

Nie zarejestrowano przypadków zawleczenia szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych jak również nie odnotowano zjawisk, których rodzaj i skala wymagałaby podjęcia skumulowanych działań o charakterze kryzysowym, jak również nie wystąpiły powodzie ani inne duże zdarzenia katastroficzne.

Uaktualniono plan działania PIS w sytuacjach kryzysowych.

Działalność przeciwepidemiczna

W 2014r. w działalności przeciwepidemicznej prowadzono działania mające na celu zmniejszenie zachorowań na jednostki, dla których odnotowano niekorzystną sytuację epidemiologiczną. Koncentrowano się szczególnie **na monitorowaniu sytuacji epidemiologicznej** w celu identyfikacji zagrożeń związanych z możliwością wystąpienia niebezpiecznych chorób zakaźnych.

W celu utrzymania dobrego poziomu **wykonawstwa szczepień** nadzorowano realizację **Programu Szczepień Ochronnych** z uwzględnieniem nadzoru nad środowiskami opornymi.

Na terenie powiatu koneckiego w 2014 r. szczepieniom w ramach realizacji w/w programu **podlegało 15 261 dzieci i młodzieży do lat 19**. Prowadzono nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Szczepienia ochronne wykonywane były w **16 punktach szczepień**, w których przeprowadzono **23 kontrole**.

Wykonawstwo szczepień utrzymywało się na dobrym poziomie.

Do 31 grudnia 2014 r. opracowano **93 ogniska pojedynczych chorób zakaźnych**. Ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego nie zarejestrowano.

Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

PSSE w Końskich w 2014r. nadzorowała **151 podmiotów wykonujących działalność leczniczą**, w tym: **38 podmiotów leczniczych – 1 szpital, 2 inne niż szpitale** (hospicjum, pogotowie), **36 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne** (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz **112 praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą**.

W 2014r. kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w **119 podmiotach wykonujących działalność leczniczą**, w tym **30 podmiotach leczniczych, 89 praktykach zawodowych prowadzących działalność leczniczą**.

Ogółem przeprowadzono **131 kontroli podmiotów**, w których wykonywana jest działalność lecznicza, w tym: **113 kontrole w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego i 18 kontroli w zakresie higieny środowiska**.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Państwowa Inspekcja Sanitarna nadal prowadziła na bieżąco **monitoring jakości wody do spożycia**.

W 2014r. PPIS w Końskich objął nadzorem sanitarnym **19 urządzeń wodociągowych**, w tym **18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 1 inny podmiot** zaopatrujący wodę. Skontrolowano **100%** urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji.

Na koniec roku 2014 oceniono, że jakość dostarczanej wody nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z 2 wodociągów, gdzie **stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia**, w związku ze **złą jakością fizykochemiczną wody**:

- **wodociąg Radoszyce - podwyższony poziom siarczanów i podwyższony poziom twardości ogólnej;**
- **wodociąg Czarniecka Góra Szpital - ponadnormatywna zawartość żelaza.**

Stan sanitarno – techniczny nadzorowanych urządzeń wodnych, tj. kąpieliska i pływalni odpowiadał wymaganiom sanitarnym.

W sezonie letnim 2014r. na terenie powiatu koneckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nadzorem objął **1 kąpielisko** w Sielpi Wielkiej na zbiorniku wodnym w Sielpi o długości linii brzegowej 50 m.

Do PPIS w Końskich wpłynął **1 projekt uchwały Rady Miejskiej w Końskich** w sprawie wykazu kąpielisk na terenie gminy Końskie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich, po dokonaniu uzgodnień, zaopiniował projekt pozytywnie.

W nadzorowanym kąpielisku jakość wody odpowiadała wymaganiom, PPIS w Końskich informował na bieżąco o jakości wody w kąpielisku poprzez zainteresowany urząd i instytucje oraz środki masowego przekazu.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich przeprowadziła kontrole jakości ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności **bakterii *Legionella sp.*** w podmiotach leczniczych (szpital) i budynkach zamieszkania zbiorowego (hotele, motele) na terenie powiatu koneckiego - pobrano ogółem **16 próbek wody**. Ponadnormatywnej ilości pałeczek ***Legionelli sp.*** w instalacji ciepłej wody użytkowej nie stwierdzono.

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych. Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cystern i innych zbiorników

magazynujących wodę w środkach transportu, jest niezadowolające.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Działania nadzorowe o charakterze profilaktyki inwestycyjnej dotyczyły kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno – zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach, takich jak: obiekty żywnościowo – żywnościowe, obiekty oświaty, zakłady pracy oraz braku ponadnormatywnego oddziaływania obiektów na środowisko, w tym zdrowie ludzi.

Nadzór nad warunkami środowiska pracy

Realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy poprzez nadzór oraz kontrolę przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy, w tym w zakresie nadzoru nad stosowaniem substancji i preparatów chemicznych, szkodliwych czynników biologicznych, czynników rakotwórczych i mutagennych.

W 2014r. w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało się **519** zakładów pracy, zatrudniających **8479 pracowników**. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające **do 50 pracowników – 483 firm**, co stanowi 93% wszystkich nadzorowanych zakładów. Przeprowadzono **227** kontroli w **177** zakładach zatrudniających **5330** pracowników.

W zakładach pracy powiatu koneckiego **664 osoby (7,9 %)** pracowały **w przekroczeniach NDS i NDN czynników szkodliwych** w **41** zakładach. Wydano w tym zakresie decyzje zarządzające, mające na celu eliminacje lub zmniejszenia zagrożenia.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących **szkodliwych czynników biologicznych** przeprowadzono ogółem **12** kontroli w **12** zakładach pracy (nadleśnictwa, zakłady opieki zdrowotnej, zakłady gospodarki komunalnej). Nie wydano decyzji.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących **szkodliwych czynników rakotwórczych i mutagennych** przeprowadzono **7** kontroli w **7** zakładach. Nie wydano decyzji

W 2014r. do PPIS w Końskich wpłynęło **39** zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych, w wyniku których sporządzono **120 kart oceny narażenia zawodowego**, wydano **21 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej** oraz **8 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej**

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W placówkach oświatowo – wychowawczych zaobserwowano dalszą **poprawę w zakresie:** wymiany umeblowania i wyposażenia placówek w certyfikaty; poprawy oznakowania i dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów, szczególnie w gimnazjach; zapewnienia środków higieny w sanitariatach; podłączenia szkół do kanalizacji centralnej; podnoszenia świadomości organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku; regularnie zmniejsza się liczba niezarejestrowanych turnusów wypoczynku.

Podczas kontroli placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku stwierdza się, że większość z placówek zapewnia uczniom/podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki.

Nadal **problemem jest niedostateczna liczba typowych sal gimnastycznych** z pełnym zapleczem sanitarnym w szkołach. Podobnie jak w ubiegłych latach **ilość gabinetów opieki medycznej (pielęgniarskiej)** usytuowanych na terenie placówek oświatowych **jest bardzo mała**, szczególnie w przedszkolach i szkołach na wsiach. We wszystkich placówkach brak jest opieki lekarza i lekarza stomatologa. Brak gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej. Zbyt mała ilość godzin pracy pielęgniarek.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów I i II daniowych. W przeważającej liczbie posiłki są opłacane przez opiekę społeczną. Nadal można zaobserwować małe zainteresowanie uczniów obiadami pełnopłatnymi. Niewiele szkół organizuje śniadania szkolne oraz wydaje napoje. W szkołach podstawowych dzieci otrzymują mleko i owoce.

Brak jest wystarczającej **infrastruktury do zajęć wf.**

Niewystarczające jest **zabezpieczanie terenów w szkołach** (placów rekreacyjnych, boisk) przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2014r. z **864 obiektów** objętych nadzorem znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich **skontrolowano 457 obiektów** tj.: 52,89%. Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności oraz miejsca obrotu przedmiotów użytku i kosmetyków.

W skontrolowanych obiektach :

- przeprowadzono łącznie **580 kontroli i rekontroli sanitarnych,**

- wydano **13 decyzji na poprawę stanu sanitarno-higienicznego**,
- nałożono **24 mandaty karne na łączną kwotę 5550 zł.**

W 2014r. z **457 obiektów** skontrolowanych, sklasyfikowano **336** co stanowi 73,52%. Z ogólnej liczby obiektów sklasyfikowanych wszystkie zostały ocenione jako obiekty „**zgodne z wymaganiami**”, wg ujednoczonych arkuszy oceny stanu sanitarnego dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach w 2014r.:

- zły stan techniczny pomieszczeń zakładu (zniszczone ściany, podłogi, otwory okienne);
- nieprawidłowa funkcjonalność pomieszczeń, powodująca krzyżowanie się dróg technologicznych „czystych i brudnych”;
- oferowane do sprzedaży środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia;
- brak dokumentacji umożliwiającej identyfikację dostawców surowców;
- oferowanie do sprzedaży środków spożywczych w handlu obwoźnym niezgodnie z wydaną decyzją, tj. środków spożywczych bez opakowań jednostkowych – dotyczy głównie: pieczywa, wyrobów ciastkarskich, wędlin, mięsa;
- zły stan higieniczny sprzętu i pomieszczeń.

W 2014r. odnotowano dalszą poprawę stanu sanitarno – technicznego nadzorowanych zakładów zarówno w obszarze stanu technicznego zakładów, higieny, jak i dokumentacji prowadzonej przez zakłady w zakresie GHP, GMP i HACCP.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z **Narodowego Programu Zdrowia** oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

W ramach promocji zdrowia w roku 2014 realizowano **6 programów krajowych i 1 program lokalny** oraz wzięto udział w **9 interwencjach nieprogramowych**. Dodatkowo zainicjowano jeden program krajowy: „**Podstępne wzw**”, realizowano **kilka lokalnych inicjatyw**.

Bardzo ważnym elementem w zakresie promowania zdrowego stylu życia i wszelkich kampanii prozdrowotnych jest **współpraca z samorządami lokalnymi i innymi jednostkami**, co umożliwia przeprowadzenie wielu działań. Dużą rolę odgrywa także **współpraca z lokalnymi mediami**.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu koneckiego pozostawało w 2014r. w dalszym ciągu na wysokim poziomie.

Działania nadzorowe prowadzone były równolegle z działaniami o charakterze profilaktyki inwestycyjnej oraz promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego, uwzględniającą istniejące jak również mogące pojawić się zagrożenia.

W wyniku działalności Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich wzrasta ponadto świadomość społeczeństwa odnośnie zagadnień sanitarno – epidemiologicznych.